

ხანუმა

კომედია 4 მოქმედებად

მომქმედნი პირნი

მიკიჩტყული-კოტრიანც თ. ვანო ფანტი აშვილი -
მდიდარი მოიჯარადრე მებატონე
სონა - ამისი ქალი, ნასწავლი. კნეინათეკლე - ამისი და..
სარა -- სონას დიდედა, მოხუცი. თ. კოტეფანტი აშვილი ---
ტერტერაანთაკოფაემი- ვანოს ძმისწული
ჩასნათესავი, მისივე პრიკაშჩიკი ტიმოთედვანოს მოსა -

კათუკაანთქაბატუა მსახურე, გლეხი.
ბურთიკაანთხანუმა { მაჭანკლები

სტუმრები, საზანდარი

მოქმედება თბილისში I და III თეკლეს სახლში, II და IV- ტყუილ-კოტრიანცისა,

პირველი მოქმედება

სცენა: რიგიანად მოწყობილი ოთახი, სამის კარით და ფანჯრებით
პირველი სანახავი

ტიმოთე

(სკამზე ზის აა იჩმუჩნება)

შენი ჭირიმე. დედავ. რანაირათ ჰყინავს ეს რჯულ დაკარგული!..
სულ არა სცოდნიათ ამ დაწყევლილ ქალაქში მოჯამაგირის პატივი!
ჩვენი კაცი რომ დილით ადრიანათ ადგება. ერთი კაი ლაზათიანი
ტაქანი ოტკა უნდა იწყვიტოს, რომ იმ დღეს რიგიანად იყოს. თორემ მოგცემენ ერთ ტაქან
ჩაის კრიპუსტით და იმითი უნდა დანაყრდე უზმოზედ... უჰ, დასწყევლა ღმერთმა, რა
ძალიან შემოუტია ამ სიომ! ას, სადა ხარ ეხლა ერთი კაი პირტო! ასე გაგზდის, როგორც
ცეცხლი... რაზედ წამომართვა ჩემმა ბატონმა! რა უნდოდა, ჩემ-
თვის სოფელში ვგდებულისყავი: დააღულუნე ცეცხლი, მოუჯექ,
ხუხე ჩურჩხელა და სჭამე, ზედაც არაყი დააყოლე... ან თითოს
რა უნდოდა ჩემ ბატონს, რომ გამოეჩქარა ქალაქში! ეჰეი! რამოტე-
ლა ფულსა ღუპავენ ჩვენი კნიაზები! დაყიდიან, ბატონო, რაც კი
პური და ღვინო შემოუვაო შემოდგომაზე, ჩასხდებიან ი ვერანა
პარახოტში და ქალაქში გნიასს ჩამაიტანენ! ი ფულს სულ აქ მიფშ-
ვნეტამენ ერთ ორ კვირაში და შინ რომ დაბრუნდებიან, ზამთრის
საგმალიც აღარა აქვთ! ძალიან უთაბაუთოთ ირჯებიან ჩვენი ბა-
ტონები. აი, ჩემი კნიაზი, ერთი კვირაა, აქ არის და წორეთ ერთი

ზღვა ფული გადაფლანგა. თითონ კიდევ ჰო, მე რაღა მაჩანჩალა ვარ, რომ ჩამომათრივა! შემასკუპებს ფაიტონის კოფოზე და ქუჩა-ქუჩა დამარიხრიხებს! იმდღეს კინალამ თავ-პირი დამანტვრევინა! ეგ აქ ხალხს თავს აწონებს, მეორე ცოლს ეძებს და მე კი არა მკითხავს, რომ ერთი ცოლიც არა მყოლია!..

ვ ა ნ ო (კულისიდგან)

ტიმოთე!

ტიმოთე (წამოხტება)

აქ გახლავარ, შენი ჭირიმე.

ვ ა ნ ო (იქიდანვე)

შენ საქმეს მორჩი და სხვაგან უნდა გაგზავნო.

ტ ი მ ო თ ე

მოვრჩი, ბატონო. (აქეთ წამოვა). ეს ერთ კვირაა, ჩემი ბატონი აქეთ-იქით მგზავნის და წიგნებს მატანს. დამენადლიე, მართლა რამეს აპირებდეს: ამ მაჭანკლებმაც რომ მოუხშირეს! (ჩაიცინებს). ე რ ა ხალხი ყოფილა, შენი ჭირიმე! დღეში ოცი მაჭანკალი მოდის. ისე ჩააცივდნენ, რომ წორეთ ხათაბალაში გაახვევენ... მოდი, ერთი მეც ავეტორლიალები, ი პატარა მაჭანკალი რომ არის, იქნება გაუწყრეს ღმერთი და... აი ისიც... აი დაგწყევლა ღმერთმა!..

მეორე სანახავი

იგივე და ქ ა ბ ა ტ უ ა, მერე X ა ნ ო

ქ ა ბ ა ტ უ ა (შემოდის)

კნიაზი შინა ბძანდვბა?

ტ ი მ ო თ ე

ჯერ სალამი უნდა გეთქო და მერე გეკითხა! ეგ ხომ დამნავსე!

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ვა! ძალობანაზეა? არ მინდა და არ გეტყვი! მითხარი მეთქი, კნიაზი შინ არის?

ტ ი მ ო თ ე

მაშ არა და ამ დილაზე, მე ვიცი, გუთანზე წავიდოდა! შინ არის მაშ!

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ერთი მოახსენე, გელიანტო!

ტ ი მ ო თ ე

რაღა გელიან... რა მთელი ჯარი ელის? ერთი ბეწო დედაკაცი კი შემოპრაკუნდი!.. მერე რა საქმე გაქვს ამ დილა ადრიან?

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ვა! შენ ვინა ყოფილხარ? რას მესპორები, მოახსენე რაღა!

ტ ი მ ო თ ე (დაცინვით)

ეი! დაბარებულივით არ მოიჭრა ამ დილა ადრიან! ჰა, გაასაღე, თუ არა?

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ეეი! რა ნაირი ბრიყვი ყოფილხარ! ვის ელაპარაკები? გავასაღე რა, დალალი ვარ!

ტ ი მ ო თ ე

ძალიან გაწყერი! დალალი ხარ, მაშ არა და ნაჩალიკი ხარ! მაჭანკალი და დალალი ერთი არ არის? რა ვიცი, რაც კი რამ დამპალია, თქვენ ასაღებთ და მეტი რაღა დალალობა უნდა!

ქ ა ბ ა ტ უ ა (გაცხარებული)

შენ გიჟი ხარ, ვიღაცა ხარ! ვის უბედავ, რომ დალალი ხარო, შე გაუთლელო სოფლის ჰოტროველაჟ!

ტ ი მ ო თ ე (სიცილით)

ეჰეი, რანაირად დაუტია! (იქით) ცარიელი კუჭი იქნება ე დაწყევლი-

ლი პატარა დედაკაცი! წორეთ ჩახმახია, ჩახმახი! როგორ აკვე-
სებს!

ქ ა ბ ა ტ უ ა

შენ ბრიყვობას სულ კნიაზს ვეტყვი, ერთი ვნახო!

ტ ი მ ო თ ე

კარგია, გეყოფა როდი უნდა გაჯავრდე. მალე დაბერდები! -

ქ ა ბ ა ტ უ ა

მითხარი მეთქი, კნიაზი რომელ ოთახშია, უნდა შევიდე!

ტ ი მ ო თ ე

ეი! რა ყოფილა ესა! სად უნდა შახვიდე, ადამიანო, კაცი ლოგინში
წევს! ჩაიცომს და თითონ გამოვა.

ქ ა ბ ა ტ უ ა

(ჩადრს მოიხსნის, თავზედ დაიდებს და ტახტზედ ჩამოჯდება)

ეგრე თქვი და რაღას იღრიჭები! (სიჩუმე).

ტ ი მ ო თ ე (გაივლის და გამოივლის)

მოდო, ერთი არს აქეტორდიალები! ურემი თუ შეშას არ მოიტანს.
თითონ ხომ შეშაა და შეშა (მიუახლოვდება ღიმილით) ე, ინჩე! რა მო--
ცე, რომ ერთი კარგი გოგო შემართო?

ქ ა ბ ა ტ უ ა (გვერდზე შეხედავს)

აი თვალი კი დაგიდგა!

ტ ი მ ო თ ე

ნუ კი იგინები, შვილოსა. ფულის საქმე არ არიზ, ფულს მოგცემ რა.
(სიჩუმე). ჰა, ე?

ქ ა ბ ა ტ უ ა

შენ ამ დილაზე მგონი რაღაც დაგილევია.

ტ ი მ ო თ ე

ისემც ღმერთი ააშენებს ქალაქელების ოჯახს! რა უნდა დამელია,
ხედამ, მუცელს ფაყა-ფუყი გააქვს.

ქ ა ბ ა ტ უ ა

კარგია, ხმა გაინკმიდე, შენი თავი არა მაქვს.

ტ ი მ ო თ ე

რა არის, შვილო? არქიელიდგან მოკიდებული მთელი მილეთის
ხალხს ცოლს თქვენა რთამთ და რა იქნება, ერთი გოგო მეც მიშო-
ვოთ? მეც ფულს მოგცემ რჯულის მადლმა.

ქ ა ბ ა ტ უ ა (გვერდზე შეხედავს)

მერე ვინ მოგწონს?

ტ ი მ ო თ ე

ვინ მომწონს? ჩვენი ნაჩალიკის ცოლი!

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ვა! გაგიჟდი?

ტ ი მ ო თ ე

მა რას მეკითხები? ვინ მამწონს რა...

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ჰო, არავინ არ გეგულეება?

ტ ი მ ო თ ე

რომ მეგულეობდეს ვინმე, შენ რაღა სამირო ხარ, წავალ და ვითხოვ,
მე მინდა, რომ შენ მიშოვნო.

ქ ა ბ ა ტ უ ა (ქოქოლას აყრის)

უი ქის! ესეც რომ დიდკაცობს: მაჭანკლებით ქალებს ოხოულობს!..

ტ ი მ ო თ ე

ჰა, ე?

ქ ა ბ ა ტ უ ა

არა, შXილო, საშენო არავინ ვიცი!

ტ ი მ ო თ ე

მე კი ვიცი და!

ქ ა ბ ა ტ უ ა

აბა ვინ არის?

ტ ი მ ო თ ე (იქით)

ამ დაწყებულმა საღერღელი ამიშალა, რა მარილიანი ადამიანია!
ეს ფულსაც ბევრს შემაიტანს. (იმაა) რაღა შორს წავიდეთ, მოდი
ემშაკს შეაფურთხე და შენ შემირთე...

ქ ა ბ ა ტ უ ა (ქოქოლას აყრის)

მეხი კი დაგეცა!

ტ ი მ ო თ ე

ჰოდა რა? ძალიან კარგათ მოვალთ მე და შენ. შენ ახალგაზრდა ქა-
ლები დაასაღე და მე ცხენების დალალობას დავიწყობ.

ქ ა ბ ა ტ უ ა (შეუტევს)

ეგ ვისთანაც გაგიბედნია, კიდევ იქ მიჰქარე! მე შენი სოფლის გომ-
ბიო არ გახლავარ.

ტ ი მ ო თ ე

ძალიან გაიჭიმე, მაშ ვინა ბმანდები? სულ ერთი ყალიბისა ხართ
მაჭანკლები.

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ქა, ესეთი მასხარათ აგდებაც!.. გაჩუმდი, თორემ ეხლავ პოლიციას
დავუძახებ!

ტ ი მ ო თ ე

რათ გვინდა, რო დაუძახებ? მოდი, ბელგათ ერთი მაკოცნინე, მორჩა
და გათავდა...(მიიწევს იმისკენ)

ქ ა ბ ა ტ უ ა (ქოშს გაიხდის)

როგორ თუ მაკოცნინე! (ესვრის)

ვ ა ნ ო (გამოდის)

ტ ი მ ო თ ე (ვანოს რო დაინახავს)

კარგია, ნუ ჰყვირი, მართლა ეგონებათ რამე.

ვ ა ნ ო
რა ამბავია, რა დაგემართათ?

ქ ა ბ ა ტ უ ა

Xა, კნიაზ, ეს რა ფინთი ვინმე ყოფილა! კინაღამ გიჟობანა დაიწყო!

ვ ა ნ ო (სიცილით)
რა იყო? არშიყოფა ხომ არ დაგიწყო?

ტ ი მ ო თ ე

არა, შენი ჭირიმე. მე უბძანე. ერთი გოგო მიშოვე მეთქი და მაგან ქოში მდრუზა...

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ვაი, რომ არ მოგხვდა, ერთი შამანი გადმოგსვლიყო...

ტ ი მ ო თ ე

მამხვედრიყო და, მგონია, აქვე...

ვ ა ნ ო
კარგია, გეეთრე!

ტ ი მ ო თ ე (ბუტბუტებს)

თუ შენი ოხტიდგან არ მოვიდე და მაშ ტიმოთე...

ვ ა ნ ო

კარგია მეთქი... რას ბუტბუტებ?

ტ ი მ ო თ ე

არაფერი, შენი ჭირიმე. მე არაფერი არ მიბძანებია (მიდის და კარე-ბიდგან ყელს უწევს ქაბატუსს).

ქ ა ბ ა ტ უ ა (ქოქოლას აყრის)

აი თვალმც დაგიდგა! (ვანოს) ვა, პრილაჟენიას მიკეთამდა!

ვ ა ნ ო

მერე უარი უთხარი?

ქ ა ბ ა ტ უ ა (მორცხვათ)

კარგია ერთი, შენ გენაცვალე... ჯერ შენი ქორწილი მაჭამე, კნიაზ.
მერე ჩემსას გაჭმევ. (დაჯდება).

ვ ა ნ ო

რა ვიცი, ბევრს კი დარბიხარ და რო ვერაფერს არიგებ!

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ვა, რატომაც არ ვარიგებ! ქალი შეგერთო, კნიაზ, ქალი შეგერთო, რომ
ერთი იმის ცალი ჰინდოეთის მეფეს ჰყვანდეს, ერთი ხონთქარს და
სხვას არავის მთელ დუნიაზედ.

ვ ა ნ ო

აი ყოჩაღ! ხანუმა რო მირიგებს, იმასა სჯობიან?

ქ ა ბ ა ტ უ ა

უი, შენ ჩემო თავო! ვის ეკადრება ხანუმას გარიგებ
ული! ხანუმა თულუხჩების მაჭანკალია! იმის გარიგებულს, კნიაზ, გირჩევნია, თი-
თონ ხანუმა შეირთო, ჰო ჩემი სუფსარქისის მადლმა

ვ ა ნ ო

რა, ლამაზი არ არის? ის კი ძალიან აქებს და... |

ქ ა ბ ა ტ უ ა

უი, უი, უი, ერთი ფინთი, ერთი ჯოჯოხეთი, ერთი შეითანი, რომ
ხმალ ამოდებული ლეკია!.. ორმოცდა თვრამეტი წლისა, პირ დაღრე-
ნილი, ლაშებ მოშვებული, ფილთაქვას ტოლა ცხვირი, კუსავით
ჩაძვრენილი წვრილი თვალები, დაჯიდა, არყის კოლოტსა ჰგავს,
ჰავლაბრის კინტოსავით ბოხი ხმა!.. კნიაზის მზემ სიზმარში რომ მო-
გეჩვენოს, ბნედა მოგივა.

ვ ა ნ ო

მა რა ჯანდაბათ მინდა, თუ ეგეთი მოჩვენებაა!.. აბა, მოვიდეს ის გიჟი მაჭანკალი, მე ვიცი, როგორც გავისტუმრებ.

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ხანუმა სახლში შაიშვება? იმან ოღონდ ფული აპკრას და ცოდოსა და მადლს ხომ აღარ დაგიდევს! შენ მე მიგდე ყური, კნიაზჯან, მე ხომ შენი ყურმოჭრილი ყმა ვარ... თუ რომ ქალი არ მოგეწონოს, არამც თუ ფულს ნუ მომცემ, აქვე რომ ჩამომახრჩო, ყაბული ვარ.

ვ ა ნ ო

მომეწონოს და კაი ათ თუმანსაც გაიკრამ...

ქ ა ბ ა ტ უ ა (ჩაიცინებს)

არა, გენაცვა, ათი თუმანი რა ფულია, როდესაც მე შენ ხაზინას გაშოვნიებ, მაგრამ თქვენ ჩემი პატრონები ხართ: ათ თუმანთან ათ კოდ პურსაც მიწყალობებ, ერთ ხელ საქორწილო ტანისამოსს და სხვა რამეებსაც... განა არ ვიცი, რომ თქვენთან სიკეთე არ დამე-|კარგება.

ვ ა ნ ო (იქით)

მამა გიცხონდა, ჩემ ხოდაბუნებსაც შენ დაგისაკუთრებ!

ქ ა ბ ა ტ უ ა

მაგრამ თქვენ ტყუილად რაზედ გაწუხებთ! თქვენმა ბრწყინვალე დამ, თეკლემ, იცის ჩემი ყადრი და პატივი. ვენაცვალე იმას, ღვთისნიერი ადამიანია. სანამ თქვენ სოფელში ბძანდებოდით, ის საწყალი იჯდა თავის სახლში გამოკეტილი! ქა, მეტის მეტი უადამიანო და მიუკარებელია!.. როცა მოეწყინებოდა, გამომიგზავნიდა თავის პატარა მი - შოს.. (ყმაწვილს აჯავრებს) "ქაბატო! დედამა ბძანა, აქ გადმოდი, სკუცნათა ვალოო!..ნ ღმერთმა აჩუქოს, რა მშვენიერი ბავშვი ეზდება, ზედ გამოჭრილი თავის განსვენებული მამაა... გადმოვიდოდი მეცა, ვეტყოდი, კნეინა თეკლე, სულ შინ ჯდომა როგორ იქნება მეთქი!.. ერთხელ ორჯელაც პიკნიკში წავიყვანე ოსანასთან...

ვ ა ნ ო (გააწამეტინებს)

ეგ ყველა ეგრე, მაგრამ ი ქალის ამბავი მითხარი: ვინ არის, ან რა

აქვს?

ქ ა ბ ა ტ უ ა

სუყველაფერი, თქვენმა სიცოცხლემ. დიდი სოვდაგრის შვილი, დიდის ქრთამით და მზითვით. გუშინ კნეინა თეკლემ გამგზავნა და დღეს ამბავი მოვართვი. თქვენა სცნობიხართ კიდევ ქალის მამას...

ვ ა ნ ო

ვინ არიან?

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ქა, სოვდაგარი მიკიჩას ქალი.

ვანო

აბა მიკიჩა?

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ჩვენი... ტყუილ-კოტრიანცი...

ვ ა ნ ო

ჰოოო! ტყუილ-კოტრიანცი. მე სულ სხვაზედ წავედი. მიკიჩას მე ძალიან კარგად ვიცნობ, ჩემი ძალიან დოსტია. მაშ იმისი ქალი?

ქ ა ბ ა ტ უ ა

სწორეთ იმისი.

*** 615 ***

ვ ა ნ ო

ქალსაც კარგს ამბობენ!

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ედემის ფრთაშესხმული ანგელოზია!

ვ ა ნ ო (გახარებული)

აბა, მაშ რიგიანად უნდა დატრიალდე და დაპირებულზედ ხუთი თუმანი მომიმატებია.

ქ ა ბ ა ტ უ ა

პირველად ძალიან ფეხს აჭერდნენ, მაგრამ მე რომ ცამდის აგწიეთ, ისინიც დარბილდნენ.

ვ ა ნ ო

რა, მითომ გამწვანდებო?

ქ ა ბ ა ტ უ ა

კი არ შეგვეხვეწებოდნენ! თითონ პარუმ მიკიჩა ძალიან მოწადინებულა.

ვ ა ნ ო

რას იძლევიან?

ქ ა ბ ა ტ უ ა (ჯიბეში ემებს)

აი, აქა მაქვს დაწერილი მზითვევი და ქრთამი, სულ კი არა.

მესამე სანახავა
იგინივე და თ ე კ ლ ე

თ ე კ ლ ე
(თავის ოთახიდან გამოდის)

ოჰ, ქაბატო, მოხვედი კიდევ? შე წყეულო, რატომ ჩემთან არ შემოხვედი, სამახაროლოს მოგცემდი. რა ამბავი მოიტანე?

ქ ა ბ ა ტ უ ა

კარგი, ვენაცვალე შენ ბრწყინვალე სახეს. პირველათ რომ უთხარი, მასხარაობა ეგონათ: კნიაზი ჩვენ ქალს როგორ ითხოვსო! მე კი არ მითქომს, რომ თქვენი გაგზავნილი ვიყავი. უთხარი, თუ გინდათ, იქნება ნება გავარიგო მეთქი. იმათ ძალიან გაეხარდათ. სოვდაგარ მიკიჩამა სთქვა, მე დიდი ხანია გულში მედოვო, აბა წადი და გაარიგეო... მარხვდება კიდევ და ქორწილიც მალე გავაჩაღოთო.

ვ ა ნ ო (თეკლეს)

მერე ქალი რა კარგი ყოფილა!

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ტანციონში გაზდილი! რა ფრანციცული, რა ფორტუპიანი, რა ნასწავლი! აი, თუ ჩემი არა გჯერათ, თქვენ ძმისწულს ჰკითხეთ. ის, მგონია, იმათსა დადის.

ვ ა ნ ო

აბა ჯერ წაგვიკითხე, რა გიწერია მაგ ქაღალდში.

ქ ა ბ ა ტ უ ა
(დიდ სათვალეებს წამოიღებს ცხვირზე)

ფულათ რვაასი თუმანი, ხალასი ოქრო... სულ პოლიმპრიალები აქვს მიკიჩას თავის ქალისთვის შეგროვილი... ოთხასი თუმნის შენახული მზითევი. ახლა ახალი უნდა იყოს: ერთი ძვირფასი საგვირგვინო კაბა, ეღირება, სულ ცოტა, ოცდაათი თუმანი. ოროლი დუჟინი თეთრეული, ნახევარ დუჟინი კაბები, სამკაული, წვრილმანი, ფერხსაცმელი - სულ იანგარიშეს ხუთას თუმნამდის. ეს არის. დანარჩენზედაც მოველაპარაკებით. ორი ათას თუმნამდის დგება. მიკიჩა ნატარიუსის პირობით შეეკრა თავის ქალს, თუ ორ თვეზედ სულ არ ჩააბაროს, სახლები და მაღაზია აუწეროს.

თ ე კ ლ ე (გახარაბული)

ქა, შე გასაგლეჯო, რუფაკებისა არა უთქვამთ-რა?

ქ ა ბ ა ტ უ ა

რა ძალა აქვთ, თუ მოვითხოვთ. აი სია დამიწერე და ჯანსაც კი არ გავაგდებინებ!

ვ ა ნ ო (მხიარულად)

:

ძალიან ყოჩალი ყოფილხარ, ქაბატო, არ ვიცოდი.

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ვა! მაშ არ იცოდი? სომხები იტყვიან: ლუნ პუსტიკე, ჰამა მეწე კწუმ!.. ჯერ მიყურეთ, მე პატარა დედაკაცმა რა შტუკები გავაკეთო!

თ ე კ ლ ე (სიცილით)

დიდი კუდიანი ხარ, ვინც არ გიცნობს! წამოეთრიე, რუფაკები დაგიწერო (მიდის)

ქ ა ბ ა ტ უ ა (ვანოს)

იქეიფე, კნიაზ, ოხერი ფული ბევრია! (მიდის). თათრები იტყვიან: ფლოვი იანი იშტაია გერაქ ოლსუნ! (გადიან).

ვ ა ნ ო (მიამახებს)

თეკლე! ქაბატუას ეხლავე ხუთი თუმანი მიე, დასჭირდება.

მეოთხე სანახავი

ვ ა ნ ო, მერე ტ ი მ ო თ ე და კ ო ტ ე

ვ ა ნ ო (წამოდგება)

კაცს თუ ეწვიოს ბედი, რიგიანი უნდა იყოს! ეს ამოდენა ფული, მშვენიერი ქალი... გაგორდი და გამოგორდი! (ჩაფიქრდება) ხომ იტყვიან, კაცის თვალი გაუმადლარიაო, მაგრამ ძალიან ადვილათ კი სტყუვდება: ერთი ხუთჯერ გიჟი სერგუშკას ფაიტონით აიარ-ჩაიარე ქალაქში და ორი ათასი თუმანი ჯიბეში გდია! მაშ რა ნახეს მაგ ოხრებმა ჩემში?.. ეხლა კი კარგათ მოვიყვან ჩემ საქმეს: ასეთი დაჩა ჩავჭიმო კაკლებთან წყაროზედ, რომ, ვინც იქ შევიდეს, ეშხით დაიბნიდოს!.. (მღერის) "კო-კობო ვარდო, არ დამაგდო, ვარ მონა შენი... ჰაი-გიდი, კნიაზო ვანო! ვინ უნდა ჭამოს ორი ათასი თუმანი და ლამაზი გოგოს. ჰაიდა, კნიაზ-ჯან!..

ტ ი მ ო თ ე (შემოვარდება)

ბატონო, იცი, რა მოგახსენო...

ვ ა ნ ო (შეხტება)

მხეცო! ჰოტპუ! რა ნაირათ შემოვარდი, გული გამიხეთქე! ბოსელში ხარ, თუ რა ღმერთი გაგიწყრა!

ტ ი მ ო თ ე

პატარა კნიაზი მობძანდა ღა...

ვ ა ნ ო

ვინ პატარა კნიაზია?

ტ ი მ ო თ ე

ჩვენი პატარა კნიაზი, კოტე.

ვ ა ნ ო

მერე რა თავ-პირს ინტვრევ? მობძანდა და აქ დაუხვდებით! გასწი, კარი გაუღე.

ტ ი მ ო თ ე (გაუღებს ღრეჭით)

მობძანდი, შენი ჭირიმე.

კ ო ტ ე (შემოდის)

ოჰ, ტიმოთეს გაუმარჯოს! შენც ქალაქში ხარ?

ტ ი მ ო თ ე

ღმერთმა შენი თავი მიცოცხლოს (გადის)

კ ო ტ ე (ქუდს დასდებს)

ბიძა ჩემს ვახლავარ. (ხელს ჩამოართმევს).

ვ ა ნ ო (ხელს აძლევს)

ბონჟურ, პრენს კოწია! როგორა ხარ? დაჯექი.

კ ო ტ ე (დაჯდება)

თქვენ როგორა ხართ? დიდიხანია ქალაქში ხართ?

ვ ა ნ ო

ერთი კვირა იქნება. სხვა, ახალი ამბავი?

კ ო ტ ე

მშვიდობა. ცოლის შერთვას ვაპირებ, ბიძა ჩემო და უნდა თქვენთან მომელაპარაკნა...

ვ ა ნ ო

ერიჰაა! მაშ ერთად გადავიხადოთ ქორწილი, უფრო ცოტა დაგვიჯდება.

კ ო ტ ე

როგორ? თქვენც აპირებთ რამეს?

ვ ა ნ ო

ქორწილს. ერთი კაი ლუკმა ვიშოვე. საქმეც გავათავეთ, ხვალ თუ ზეგ ჯვარს დავიწერ.

კ ო ტ ე

ოჰო! მაშ მომილოცავს. (ხელს აძლევს).

ვ ა ნ ო

ვინ არის შენი საცოლე, აქვს რამე?

კ ო ტ ე

კარგი გაზრდილი ქალი, ნასწავლი, მდიდარი. გაგიჟებით ვუყვარვარ და მეც მიყვარს: მაგრამ, მგონია, მშობლებს ადვილად ვერ დავიყო-ლიებთ...

ვ ა ნ ო

მამა უცხონდათ კი არ შეგვეხვეწებინან. არ დავიყოლიებთ და დავა-ხვიოთ ბიჭები, ერთი კარგა დავზურგოთ და ქალიც მოვიტაცოთ! შენ ჯერ კარგა ეცადე, როგორმე შინაურულად მოახერხო. მეც, ჩემო ძმავ. მომწყინდა ამდენი ქეიფი და თავისუფლად სიარული. თუთხმე-ტი წელიწადია ცოლი დავმარხე და თუთხმეტჯერ სახლში პური არ მიჭამია, სულ აქეთ-იქით ვალამებ ჩემ სიცოცხლეს. ეხლა კი მოვიკე-ცამ სახლში და ხელს მივყოფ ოჯახობას... შენც ვინძლო ფეხი მაგ-რა მოიკიდო და მასწავლებლობას თავი არ დაანებო. მართალია, მამა შენმა მთელი თავისი წილი ვალში დაურიგა და შენ არა დაგიტოვა-რა, მაგრამ არა უშავს-რა. ჩემი მამული შენი არ იქნება?

კოტე

მადლობელი გახლავარ, ბიძა ჩემო... მართლა, ვინ არის თქვენი სა-ცოლე?

ვ ა ნ ო (თვალს უზამს)

ჩემსავით დარდიმანდი, ლამაზი, კოხტა, ძალიან მდიდარი... მართლა, თუ ერთათ არ მოგვიხდება ქორწილი, შაფერათ გამომყევი; тужиый шик зжжжжжжжжжж, что....

კოტე

ბიძა ჩემო! თქვენ მაინც ძალიან იცით ქალების არჩევა..

ვ ა ნ ო

მაშ, ბიჭმა იცის და! მაშ, ამდენი ხანი უცოლოდ რათ დავალამე? (ღი-მილით). იცი, ბიჭო, რა გითხრა, зжжжжжжжжжж, я боялся, კარგია, რომ ცოლს ირთამ, თორემ зжжжжжжжжжж, მეშინოდა, არშიყოფა არ დაუწყოს მეთქი! ისეთი ლამაზია, რომ...

კოტე (მხიარულად)

მაგას რას ამბობ, ბიძა ჩემო?.. რა გვარია?

ვანო

რა გვარია! ჰმ, ჰმ! რა გვარია! მილიონერის ქალი!.. знѣшь ты, мешокѣми у неѣго золото! მიკიჩ ტყუილ-კოტრიანცის ქალი არ გიგონია?

კოტე (გაფითრებული)
ტყუილ-კოტრიანცის ქალი?!

ვ ა ნ ო

ჰო, რა ძალიან გაგიკვირდა? მე რაღა ურიგო ბიჭი ვარ!

კოტე (გაშმაგებული იქით)

ჩემი საცოლე, სონა! ამისთვის გაურიგებიათ!..

ვ ა ნ ო

ჰა, ჭკუაში არ დაგიჯდა? (დააცქერდება) რა მოგივიდა, ყმაწვილო, როგორ გაფითრდი?

კოტე

არაფერია, გაივლის! ცოტა მეძინა და თავბრუ მეხვევა.

ვ ა ნ ო

ჰ რა ფერი დაგედო, ავად ხომ არა ხარ? ჰაი, შე ლაჩარო, შენა!

კოტე

დასწყევლოს ღმერთმა, რაღაც დამჩემდა! არა უშავს-რა, შინ წამლები მაქვს...

ვანო

бичеѣго слышь, немношкѣ холоѣни воѣჰ помѣჰть და...

კოტე

არა მიშავს-რა, ეხლავე წავალ... (ადგება).

ვანო

პატარა დაიცადე მეც საქმე მაქვს ქალაქში, ერთათ წავიდეო. მამიდა-შენს მაინც არა ნახავ? მეც ეხლავე მოვალ (შუა კარით გადის)

კოტე (მარტო)

ესეც შენი იმედები, როგორ თავზარი დამცეს... სხვა მაინც თხოულობ-
დეს ვინმე, რომ ხმა მაინც ამოვიღო... თორემ ბიძა ჩემი!.. რა უნდა
ვუთხრა ბიძა ჩემს?!.. გაყმაწვილებული მოხუცი ყმაწვილზედ უარე-
სად თავის ნებისაა! ჩემს დღეში მაგ ქალის მეტი არავინ მყვარებია და
მაგასაც მართმევენ! მართალია, სონა მე ვერ დამთმობს, მაგრამ იმის
ვაჭარი მამა?!.. იმას ვინ დაიყოლიებს?! ის ქალს არ გაუგონებს! მე
არაფერი არა მაქვს, ბიძა ჩემი მდიდარია! (ჩაფიქრდება). არა! არა! ყო-
ველი სიმდაბლე უნდა მოვითმინო და ნათესავობაც უნდა დავივიწ-
ყო, სონას კი თავს ვერ დავანებებ! მე ვგრძნობ, რომ უიმისოდ სი-
ცოცხლე არ შემიძლიან! რას მიქვია ეხლა ბიძა, ძმა, მამა... მე ეხლა
აღარავინ არა მწამს! ეს წყეული ხანუმა მაინც ვიპოვნო სადმე, სონას
ამბავი ვკითხო..

მეხუთე სანახავი

ი გ ი ვ ე და ხ ა ნ უ მ ა

კ ო ტ ე (მიეგებება)

ოჰ, ხანუმ, რა დროზედ მოხვედი! შენთან დიდი საქმე მაქვს!

ხ ა ნ უ მ ა

ჰა, სალამალექ! რა ამბავია? გულში ხომ პაჭარი არ გაგჩენია!

კ ო ტ ე

არ გეხუმრები, ხანუმი...

ხ ა ნ უ მ ა

კუდი ხომ არ მოგწვია! (ჩადრს დაკეცავს, თავზედ დაიდებს და ტახტზე ჩა-
მოჯდება). ჰა, სონამ შემოგიკეთა? ერთი ბიძა შენს მოვრჩე...

კ ო ტ ე

ღვთის გულისათვის ნუ ხუმრობ, უნდა მიშველო რამე...

ხ ა ნ უ მ ა

მე ჩემი ტაქცია მაქვს. გითხარ, შვილო, და გავათავე: თავადისშვი-
ლი - ორმოცი თუმანი: აზნაური და ჩინოვნიკი - ოცი თუმანი;
დაბალი ხალხიც, როგორც მზითევი ექნება, იმის შესაფერად: შვიდ
თუმანზედ ნაკლებ კი არ შეიძლება არავისგან. ეს არის.

კოტე

ოხრად დარჩეს ეგ ფული, მაგაზედ ვინ გელაპარაკება!..

ხანუმა

ვა! მაშ სხვა რა გინდა? თუ ფული იქნება, რა გაჭირდება! გინდა პატრიარხსაც შევროთ ცოლი?

კოტე

ეჰ, ერთი გამიგონე და! რა დროს ხუმრობაა, საქმე იშლება...

ხანუმა

რომელი საქმე იშლება? ჩემი დაწყობილი საქმე მოიშალოს? შენმა გაზდამ, ხუთს ასეთ ღენერალს შევროთ ცოლები, რომ თითო ოთხმოცდა თვრამეტის წლისა იყო, ერთ კვირაზე იმათი ქელებიცა ვჭამე. ცოლიანი კაცებისთვის შემირთვევინებია ცოლები!.. ოთხი ღვდელი გამიკრეჭინებია!.. ერთი ჩემ კარაბადინში ჩაიხედე, რეები მიწერია! ქვეყანას სულ უკუღმა დავატრიალებ! მაშ შენ კარგად არ იცნობ ხანუმასა, შენ ეს (ხელით აჩვენებს) გალესე.

კოტე

ღმერთო ჩემო! მაგას წინ რა უდგას? შენ ეს გაიგე, რომ ქალს ძალით. ათხოვებენ!

ხანუმა

როგორ თუ ათხოვებენ? მერე ვის აძლევენ!

კოტე

საქმეც ის არის, ვის აძლევენ! - ბიძა ჩემს!.. ქორწილი ხვალ ექნებათ.

ხანუმა (წამოდგება დოინჯით)

რაო, რაო? როგორ თუ ბიძა შენს? მერე ჩემი დასტური აუღიათ? ბიძა შენი უჩემოთ ირთავს!.. იჰ, იჰ! ნეტავი ხანუმას თიებსა! ფოშტის ცხენივით ქალაქის ქუჩები მაქელინა, ორმოცი წლის ჟამი ამა-ცუნცრუკებინა და ეხლა სხვას ირთავს! არა, შვილო, ჩემს კარაბადინში ეგრე არ მიწერია! მე უფრო ვიცი, ვის როგორი ქალი ეკადრება!.. აი ნუსხა მომიტანია იმისთვის და ის ქალი უნდა შეირთოს, რომლის კარზედაც მარბევინა...

კოტე

გეუბნები, ადამიანო, ტყუილ-კოტრიანცის ქალს ირთამს.

ხანუმა

მერე რომელი წვერ-ცამეტა ტერტერა იქნება, რომ იმას ჯვარი დას-
წეროს! მგონი, თავიანთ ბლალოჩინებისაც არ ეშინიანთ ღვდლებს
ისე, როგორც ჩემი!.. ქალი გამაგიჟებინა, რამდენი სული დავწვი მაგ
ჯიბე გაფხეკილი კნიაზისათვის, ჰაი-ჰარათ მზითევს ალაგებენ და
ეხლა ატკაზი!

კოტე

აბა რა ვქნა, მითხარი?

ხ ა ნ უ მ ა

როგორ თუ რა ქნა? ვერ შეირთამს მეოქი, გეუბნები! მთელ ევრო-
პიას შევძრამ!.. ის ქალი ჩემი მრევლია, ვისაც მინდა, იმას მივათ-
ხოვებ, ჯერ ჯაფის ფასი დამითვალოს, რაც მარბევინა, მგონია,
სულ უცოლოთაც დავაგდო! ვის ეხუმრებიან? მეე? საცაა პენციას
მივიღებ: ოც და ათი წელიწადია ამ საქმეს ვემსახურები. ხუთი გუ-
ბერნატორისათვის შემირთვეინებია ცოლი... რამდენი უშვილოსა-
თვის შვილი მიყოლებია: ცის ძირამდის არი გავარდნილი ხანუმას
ოსტატობა...

კოტე

მაშ იმედი ვიქონიო?

ხ ა ნ უ მ ა

არა, შვილო, შენ ნუ გეშინიან! მხოლოდ იცოდე, ტკბილი სიტყვით
კაცი ვერ გაძლება! სადაც კომლი მაღალია, მეც იმისი მაყარი ვარ-
რაც გითხარი, წინათვე იძლევი, ხელს მოგვიდებ, თუ არა და..,

კოტე

ოღონდ გვიშველე რამე და ეხლავ ვალს ავიღებ და შენს ოც თუ-
მანს ჩაგაბარებ, ჩემთან გამოიარე. ოცსაც სონა მოგცემს, ხომ
დაგპირდა...

ხ ა ნ უ მ ა

ბაშ-უსტა! დრუსტ ასუმ! (ხელს აძლევს). ეხლა კი მე ვიცი.

კოტე

აი მე მივდივარ...

ხ ა ნ უ მ ა

მიბძანდი... ფულისათვის გამოვივლი.

კოტე

გამოიარე და მიიღებ. აბა, ხანუმი, თუ ოსტატი დედაკაცი ხარ-
(გარბის).

ხ ა ნ უ მ ა

კარგი მეთქი, ქა! ასე აურ-დაურევ საქმეს, როგორც დომხალი (დაჯ-
დება). სხვას ირთამს? ვნახოთ, როგორ შეირთამს! ათი თუმანი ფული
ქალისაგან ამიღია და უკანვე მივცე რაღა! რა ანგელოზი მნახეს
მეცა! ასე აურიო დავთრები ამ კნიაზს, რომ სულ ფუტკრები ეხვე-
ვოდეს!.. ეს სულ იმ კუსპარა ქაბატუას ბრალი იქნება. იმას უნდა
ჩემ შემდეგ ჩემი ადგილი დაიჭიროს! ზედ შუაზედ რომ გაიპრი-
წონ, სანამ მე ცოცხალი ვარ, ქალაქში სხვა მაჭანკალს არ გავაწაწა-
ნებ! (ქოქოლას აყრის) აი, ფჩანას, ფჩანას, ქაბატო, რაც შენ ხანუმას
ოხტში ვერ მოხვიდე!

მეექვსე სანახავი
იგივე და ვ ა ნ ო
ვ ა ნ ო (შემოდის)

ოჰ, ოსტატო ხანუმ, ჩემს ნახვამდისაც გიცოცხლია!

ხ ა ნ უ მ ა

ქა, რას მემართლები? მერე მე რომ არ ვიცოცხლო, ამოტელა ბა-
რიშნა ქალებს პასუხს შენ გასცემ? შენ დაასაღებ მაგათა?

ვანო

მართლა და, ძალიან დასაკლისი კი ხარ ამ ახალგაზრდა ქალებისა-
თვის. ვინ იცის, სულ შენ მზეს ფიცულობენ.

ხ ა ნ უ მ ა

მაშ არ იცი? რამდენი უმანკო გული ლოცულობს ჩემთვის! ლა-
მაზები კიდევ არაფერი, საქმე ის არის, რომ ზოგჯერ ორი თემო-
თი კოჭლს და თვალეზზედ ბისტ-გადაკრულებს შენისთანა კნია-
ზებზედ გავასაღებ ხოლმე!

ვ ა ნ ო

აი, ოჯახი ამოგებუგა შენა!.. დიდ ბედნიერებას კი შეჰყრი კაცს!

ხ ა ნ უ მ ა

მაშ ქა, ყველამ რომ ჩალაღაჯი წაიღოს, დავესკას კი გასაღება არ
უნდა?

ვ ა ნ ო

შენს სულს უხაროდეს საიქიოს! (იციანის).

ხ ა ნ უ მ ა

ფიქრი არ არის! დიდ ცოდვასთან ცოტა მადლიც გასჭრის! რას ამბობ, მე რომ ამ კვირაში ერთი ქარხლის წნილივით დამჟავებული გავასაღე, გინდ ეკლესია ამიშენებია.

ვ ა ნ ო

აი, გაგაფუჭა ღმერთმა!

ხ ა ნ უ მ ა

მარა შენ საღ ქალებსაც მიწუნებ და აბა, სხვაგანა ნახე... მართლა ქა! სულ დამავიწყდა, აი ნუსხა მოგიტანე. ჩქარა უნდა მეემზადოთ, მარხვდება. დედოფლიანი სულ მზათ არიან...

ვ ა ნ ო

ვინ დედოფლიანი?

ხ ა ნ უ მ ა

ქა, ვისთანაც გამგზავნე. ძლივს-ძლიობით დავიყოლიე, ზაჰლა წამერთო იმათ ჩიჩინში... კნიაზს ქალს როგორ მივცემთო!..

ვ ა ნ ო

არ მისცემენ და საჭიროც არ გახლავთ... თავიანთვინ შეინახონ.

ხ ა ნ უ მ ა

არა, ბოლოს კი დავითანხმე. აბა, მე საქმეში გავერიო და ის საქმე...

ვ ა ნ ო

ტყუილათ შეწუხებულხართ!

ხ ა ნ უ მ ა

რა შეწუხებაა! ფულს იმისთვის ვიღებთ, რომ გავისარჯოთ...

ვ ა ნ ო

ეეე, ოჩონ პეტრე! მე მაგას კი არ გეუბნები... ქალი არ ვარგა, ძალიან გონჯიაო.

ხ ა ნ უ მ ა (იქით)

ოჰ, ქაბატო, თუ ხელში ჩამივარდი!(იმას) ქა, საქონელს არ ყიდულობენ უნახავათ და ცოლს ვინ შეირთავს! მართალი და ტყუილი შენი თვალით ნახე, სხვას რათ უჯერებ? (იქით) ხელმეორეთ იმლება საქმე! (იმას) შენ მზითევი იკითხე და ქალი ხომ ჩვენ ხელთ არის, თუ არ მოგეწონება, ნუ შეირთავ რა! კნიაზ, ეს იცოდე, დიდ დოვლათსა გკერძამ. (იქით) ასეთი ქალი გაჩვენო იმ მაიმუნის მაგივრად, რომ სულ დავთრები დაგეკარგოს...

ვ ა ნ ო (იქით)

ეს გასაწყვეტნი ყველა თავისას აქებს და რომელი ერთს დაუჯეროს კაცმა.

ხ ა ნ უ მ ა (ნუსხას იღებს)

შენ ყური დამიგდე, კნიაზ!

ვ ა ნ ო

აბა, წაიკითხე ჯანი გავარდეს, ქალსაც ვნახავ და...

ხ ა ნ უ მ ა

მაშ! მაშ! ქრთამი, როგორც გითხარი, ხუთასი თუმანი. მზითევიც ესა: ერთი გვირგვინის კაბა, ერთი ვიზიტისა, ერთი დამაშნი და სამიც საშინაო. თითო დუჟინი თეთრეული წმინდა ბატისტ-პალატნოსი. ჩულქები, საპოჟკები ნახევარ დუჟინი. ერთი შუბა. ერთი ვიზიტკა ტალმა, ერთიც პოლკა. ორი ხალიჩა, ერთი ქეჩა, ერთი დუსპალნი კრაოტი, ორი ხელი ლოგინი, სამი მუთაქა, დუჟინი საური, დუჟინიც ჩარსავი. სამოვარი თავის პრიბოლით: ვერცხლის პოდნოცი, დუჟინი ვერცხლის ჩაის კოვზი, მოლოჟნიკი, ჩაის საწურავი, სახარნიკა თავის მაშით, სუხარნიკა, - სულ ვერცხლისა. მარმარილოს უმივალნიკა თავის სასაპნეთი და საჩოტკეებით. ორი სუფრა, იმის იარაღი: დუჟინი ვერცხლის სტოლის კოვზი, ერთი ფლავის კოვზი და ვერცხლის ჩამჩა, დანა-ჩანგალი, სამი სამარილე, საშარბათე, საგარციცე და მურაბის ტასტი. ქალის სამკაული: ორი ზურმუხტის ბეჭედი, ორი იაგუნდისა, ერთი ლალისა, ერთი ფირუზისა, ათ თუმნიანი ბრასლენტი, რვა თუმნიანი ზარის საყურეები, სარკე, სამი ხელისყუთი, ვერცხლის კავების დასაკულულელებელი და ერთიც სარდავის შუმტაკის გასალესი. (ჩქარა-ჩქარა) ლენტები, ბანტები, შპილკები, ქინძისთავები რაღა სახსენებელია. ესენი ბევრი აქვს. სულ მზითევი სამას თუმანი დგება. მეტი რა გინდა, ქალიც რიგიანია.

ვ ა ნ ო

როგორ თუ რიგიანი? განა ლამაზი არ არის?

ხ ა ნ უ მ ა

აბა, სული როგორ დავწო, თავის დღეში ტყუილი არ მითქვამს:
რომ ვსთქვა, ძალიან ლამაზია მეთქი - არ არის.

ვ ა ნ ო

არ არის და მე უფრო ლამაზიც მეძლევა და დიდი მზითვისაც.

ხ ა ნ უ მ ა (განგებ გაკვირვებული)

რას ამბობ, კნიაზ-ჯან?

ვ ა ნ ო

რა გესმის?

ხ ა ნ უ მ ა

იმ ქალს რაღა პასუხს აძლევ, ამოტელა მზითვევი რო აყიდვინე?

ვ ა ნ ო

რათა ყიდულობდა რა?

ხ ა ნ უ მ ა

როგორ თუ რათა? შენ სწორე სიტყვა მომეცი, ერთი კვირა სირ-
ბილით მომძალე, ქორწილის დღე დაუნიშნე და ეხლა მიზეზს იღებ?

ვ ა ნ ო

ქალიც რომ ვარგოდეს, მზითვევი ცოტაა. მე რომ ქალს მაძლევენ,
სწორეთ დახატულია და ორი ათასი თუმანიცა აქვს.

ხ ა ნ უ მ ა

მერე შენ გინახავს ის ქალი?

ვ ა ნ ო

მე არ მინახავს, მაგრამ ქვეყანა კი აქვს.

ხ ა ნ უ მ ა

რომელი ქვეყანა? დამანჭული ქაბატუა?.. ერთი მითხარი, გენაცვა, რა პატიოსნება არის, თავადის შვილი ბრძანდები, ქალს ამისთანა ბიაბრობას აყენებ და სახელს უტეხამ?! მერე ჩვენი ჭორიანი ქალაქის ამბები არ იცი, რეებს გამონასკვამენ!..

ვ ა ნ ო (ადგება)

რას ჩამაცივდა, გიჟია ოხერი! (გაჯავრებით) აღარ ვირთამ ცოლსა! წადი და შენ შეირთე, თუ ძალიან გეცოდება! (მოუმატებს) მამა ჩემი არ წამიწყნდება, კაცმა უნდა კეტს წამოავლოს ხელი და სულ თავ-პირი დაგამტვრიოთ, თქვე კუდიანებო, თქვენა! ქვეყანას ატყუვებთ და სულ რაღასაც თვალთმაქცობთ!

ხ ა ნ უ მ ა (ამრეზილი)

ეგეთ სიტყვებს რათ ამბობ, კნიაზ? უზდეღათ რათ მიხსენიებ ჩემ ღირსებას! როგორ თუ თავ-პირი დამამტვრიოს! ვის შეუძლიან? მთელი ქვეყანა ოსტატ დედაკაცათ მიცნობს, ვის რა ნება აქვს, თავ-პირი დამამტვრიოს?.. თვალი იმ ქალსაც დაუდგეს და იმის მთხოვნელსაც, მე რაღაში ჩამჩხირეთ!.. მაგრამ მე მაინც ვიტყვი, რომ ეგრე ჩესტი არ არის პატიოსანის გვამისა!

ვ ა ნ ო

ძალიან კუდი მოგეწო! მარა, ფულებს რომ იჩხრიალებთ და ტარ-ტაროზის მსგავსებს ასალებთ, მადლობას ვინ გეტყვით! ეს ჯადო, ესა.

მეშვიდე სანახავი

იგინივე, თ ე კ ლ ე, ქ ა ბ ა ტ უ ა, ბოლოს ტ ი მ ო თ ე

ხ ა ნ უ მ ა (თავს უკრავს)

კნეინა თეკლეს ვახლავართ!

თ ე კ ლ ე

მშვიდობა შენი, ხანუმი, ამბავი? (დივანზედ დაჯდება).

ხ ა ნ უ მ ა

მშვიდობა.

ქ ა ბ ა ტ უ ა
(ხანუმას თავს დაუკრავს, იქით)

ეს ქოფაკი აქ საიდგან გაჩნდა!

ხ ა ნ უ მ ა (იქით)

ერთი ამ უცხვირპიროს უყურეთ! ესეც რომ მაჭანკლების მარაქაში
ერევა! დაიცადე, ასე გაგიგალო ეგ დამანჭული თავი, რომ სულ არ
მინდა იძახო. ამ სულელი კნიაზის გადარევა სულ ამ მაიმახის ბრა-
ლია. (სიჩუმე).

ვ ა ნ ო (ხანუმას)

წადი და ეგრე მოახსენე შენს გამომგზავნელებს.

ხ ა ნ უ მ ა

ქა, რა უნდა მოვახსენო! აღარა ხუმრობთ?

ვ ა ნ ო
რას ტუტუცობ, რა მეხუმრება!

ხ ა ნ უ მ ა

მაშ ეს აყალ-მაყალი რაზედ ამაშლევინე?

ვ ა ნ ო

რა აყალ-მაყალი? ახლა ძალიანაც ნუ გამოიდებ თავს, მამა გიც-
ხონდა...

ხ ა ნ უ მ ა

ჰა, ჰა! მამის ხსენება ნუ იქნება! მე არავისი სახსენებელი მამა არ-
მყოლია!

თ ე კ ლ ე

ვანო! რათა გაქვს ეგ საძაგელი ხასიათი?

ვ ა ნ ო

მა რას ჩამცივებია ციებ-ცხელებასავით! გიჟია ვიღაცა არის!..

ხ ა ნ უ მ ა (ქაბატუას)

ჩისიმანუმ?!. საქმე გამარიგებინა, ქორწილის დღე დამანიშვინა და ეხლა ატკაზზე შედგა: გაგიგონიათ ასე მასხარათ ქვეყნის აგდება?

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ქა, შენ რომ სამოცი წლის ადამიანი გაურიგო, უთუოთ უნდა შეირ-
თოს? ყველას თავისი გემო აქვს: ალბათ არ მოსწონს და არ ირ-
თავს! (ვანოს კაბას უსუფთავებს ტანზე).

ხ ა ნ უ მ ა

ქაა! ეს ვიღა არის? აქეთ გვიბძანეთ, მოდნის მაჭანკალო? ნეტა
ვიცოდე, შენ ვიღა გკითხავს?

ქ ა ბ ა ტ უ ა (წამოდგება)

ვის ეძახი მაჭანკალს, მე ბებერო კუდიანო?! ახალი მოდისაც შენა
ხარ და ძველი მოდისაც! მე რომ აქა მხედავ, მე ამ სახლის შვილი
ვარ. ქოფაკი!

ხ ა ნ უ მ ა (გაკაპასებული)

შენ შენთვის ეგდე, ემანდ მეცამეტე გოჭივით ნუ ეჩრები, თორემ
კატასავით თავს გაგიჭექყ!

ქ ა ბ ა ტ უ ა (გაიწევს)

ეხლავ თემოს აგათრევიანებ, შე ბებერო ტურავ, შენა!

ვ ა ნ ო ნ (იჭერს)

კარგია, მამა შენი ნუ წაგიწყნდება, დაწყნარდი!

ხ ა ნ უ მ ა

ერთი გაუშვით ეგ უდღეო, რომ რწყილივით გავსრისო]

თ ე კ ლ ე

კარგია, ადამიანო, რა გაჩხუბებთ, აქ ჩხუბის ალაგი არ გახლავთ!

ქ ა ბ ა ტ უ ა (იქით)

ეს ბებერი ტურა! ესა! (ისმის) ეხლა ბურთი და მოედანი ჩვენია: შენ გარიგებულ ქალს აღარა თხოულობენ, მაგრა შეინახე ზანდუკში, გამოგადგება!.. კნიაზ ფანტიაშვილი ირთავს მიკიჩა ტყუილ-კოტ-რიანცის ქალს. წადი ეხლა და თავი ქვას ახალე

ხ ა ნ უ მ ა

თავი ქვასაც ახალე და ჭირსაც!.. მერე უნახავათ შეირთამს იმ მაიმუნს? თუ ჩემ არჩეულ ქალს ისა სჯობდეს, დეე შეირთოს!

ქ ა ბ ა ტ უ ა

შენ არჩეულ ქალს არა, შენ თავს დაადარე, შენმა სიცოცხლემ!

თ ე კ ლ ე (ხანუმას)

თქვენ მაგაზედ ნუ სწუხართ! ქალსაც ვნახამთ და მშობლებსაც.

ვ ა ნ ო

ვნახამ ქალსა, მარა თვალებს ავიკრამ! არც შენ დაგიჯერებ, არც

ხ ა ნ უ მ ა (იქით)

დახეთ ამ ბატის ჭუკს, რა ოინს მიშვრება! (იმას) კნიაზ, გეუბნებით, თვალებს ნუ იზრმავებთ ტყუილად. შეირთე, ვისაც გეუბნები, თორემ ინანებ! მოტყუება კარგი არ არის!

ვ ა ნ ო

რაო? ვინანებ? თქვენმა დღეგრძელობამ საციმბირო საქმე კი არ გამიხადო.

ქ ა ბ ა ტ უ ა

წადი, წადი, ხანუმი, ოსტატ დედაკაცს გეძახიან, პატარძალი არ გაგიცივდეს, მალე მოუნახე ვინმე!

ხ ა ნ უ მ ა

რახან მასხარათ ამიგდეთ ეს ნამსახური დედაკაცი, აბა, წადით და შეირთეთ! მაშ ხანუმა ცოცხალი რათ უნდა იყვეს, რომ იმას დამმარცხებული გამოუჩნდეს ვინმე!

თ ე კ ლ ე

მითომ რატომაო?

ვ ა ნ ო

თვალს კი არ მოგთხრი? ადე, დაიკარგე ეხლავ ჩემი სახლიდგან, კინალამ დაგიჯერე და თავი დავიღუპე!

ქ ა ბ ა ტ უ ა

შენ გეუბნებიან, ოსტატო ხანუმი, საჭირო აღარა ხარ, მიბძანდიო!

ხ ა ნ უ მ ა (ანთებული)

მაშ უპასუხოდ სახლიდგან მაგდებთ რაღა? მაშ დედაკაცი არ ვიქნები, თუ თქვენივე კბილით თქვენივე ხორცი არ გაგლეჯინოთ!

ვ ა ნ ო

ხმა გაიკმინდე, კარგია, თორემ, მამა ჩემი არ წამიწყნდება, მე ვიცი შენა...

თ ე კ ლ ე

(ვანოს ხელს დაუჭერს და მიჰყავს)

რას ელაპარაკები მაგ აშაქარ დედაკაცს? წამოდი, ამტენი იღრინოს, სანამ მოეწყინება! (გადიან).

ხ ა ნ უ მ ა (მიაძახებს)

შეგირცხვათ პატიოსნება, რა კარგი ხალხი თქვენა ყოფილხართ! შენი ცოდვის მზიდავი ვიყო, ტეტია კნიაზო, თუ შენ ოინს არ მოგივიდე! მე ცოცხალი ვიყო და შენ ცოლის შერთვას ეღირსო...

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ქა, თავის სახლში ლანძლამ? არ უნდა და არ ირთამს, რას ემართლები? (მიდის თეკლესთან)

ხ ა ნ უ მ ა (ხელს დაუჭერს)

რა საქმე? არა, იმ ქალზედ როგორ ეუბნებოდი ლამაზიაო, იარმუ-
კის მენახშირესა ჰგავს, არ ვიცნობ რაც არის? სად ის და სად მი-
კიჩას ქალი, ღმერთი არ არის?

ხ ა ნ უ მ ა (თითს უქნევს)

ეს კუდიანობა სულ შენი ამბავია! რა გინდა ჩემგან, დედავ და თვა-
ლო, რაზედ მართმევ ლუკმას? (გაჯავრებით) მითომ გინდათ ხანუმას
ოხტში მოხვიდეთ? ისემც გაუხარია შენს გასაგისს!

ქ ა ბ ა ტ უ ა

შენ გაიხარე და შენმა შვილის შვილებმა, შე ენა წანკლიანო ქო-
ფაკო

ხ ა ნ უ მ ა

ხმა ჩაიწყვიტე, თორემ ეხლავ სულს გაგაფთხოვინებ!

ქ ა ბ ა ტ უ ა

მეხი კი დაგეცა მაგ ბებრუცუნა თავზედ!

ხ ა ნ უ მ ა (შეუღეას)

ხმა, შე გულკვდრის შვილო!

ქ ა ბ ა ტ უ ა

(ხელს მოჰკიდებს და მიათრევს).

გადი, ეხლავე დაიკარგე, თორემ პოლიციაა თავზედ დაგახვევ, შვ
მთვარის გიჟო, შენა!

ხ ა ნ უ მ ა (ბუწუწებში სწვდება)

უი შე, წუწკის შვილო, შენა!.. (ერთმანეთს ეწევიან და თან კვიან).

ტ ი მ ო თ ე (შემოვარდება)

რას შვრებით, ადამიანო, დაგიჟდით?! ერთი ამათ შეხედე როგორ
ჩაუბლუჯნიათ ერთმანეთი! (იცინის და ტაშს უკრავს). ძიძგი, ძიძგი, მა-
მალო! მე გიშველი, დედალო!.. (ორჯელ).

ვ ა ნ ო (კარებიდან უყვირის)

რას უყურებ, ბიჭო, ვერ გააშველებ?

ტიმოთე (შუაში ჩაუვარდება)

რასა შვრებით, ხალხო? (გააშველებს).

ხ ა ნ უ მ ა

(ქოშს გაიხდის, უნდა ქაბატუას მიატყვას და ტიმოთეს კი სთხლემამს).

ტიმოთე (ჯოხს წამოავლებს)

თავი გამიხეთქეთ, თქვენი სინსილა კი გაწყდა! (გამოუდგება და ყველანი გაცვივიან).

ფ ა რ დ ა

მეორე მოქმედება

სცენა. მორთული ზალა ტყუილ-კოტრიანცის სახლში. მარჯვენა მხარეს (სცენა დამ) როიალი, სარკე უკანა პლანზე, წინ დაფენილი ტყბტი, მარცხნივ დივანი, სტოლი და სავარძელ-სკამები.

პირველი სანახავი

ს ა რ ა და ს ო ნ ა

ს ა რ ა

(ტახტზე ზის მოკეცილი, კრიალოსნით)

შვილო, სხვა არა იყოს რა, ღვთის მცნება მაინც უნდა გახსოვდეს, რომ უმცროსთ უნდა გაუგონონ უფროსებსა, რათა, ღმერთმაც დღე---გრძელი და ბედნიერ ჰყოს მათი სიცოცხლე! ეგეც არ იყოს, მშობელი მამა ბედნიერების მეტს რას მოინდომებს თავის საყვარელი ნაშობი-სათვის?

ს ო ნ ა

დიდება! სწორე გითხრა, საქმე გამიჭირე მაგ შენის უთავბოლო ქა-დაგებით! თქვენ მე ისეთ სატანჯველში ჩამაგდეთ, რომ ღვთის მცნე-ბა კი არა, თვით ღვთის არსებობას და სარწმუნოებასაც უარსა ვყოფ! რა გესმით, რა გელაპარაკოთ!.. .

ს ა რ ა

უი, უი, უი, შვილო, შვილო!.. ღმერთს როგორა გმობ?! უი, დამიბ-

ნელდეს თვალები და დამიყრუვდეს ყურები! (ხელის გაპყრობით) ზეციერო მამაო, ნუ შეისმენ უმეცრებით წარმოთქმულს ბავშვის სიტყვებს!.. მე მომმართე შენი რისხვა და ამ ბავშვს კი აპატიე!.. როგორ იქნება, შვილო, ეგრე წარამართ ლაპარაკი?!

ს ო ნ ა (წამოხტება)

ნუ გამიჭირეთ, დიდედა, საქმე!.. ნეტა ვიცოდე, რა გინდათ ჩემგან?!

ს ა რ ა

შვილო! შენი ბედნიერების მეტი რა უნდა მინდოდეს? გენაცვალოს დიდედა, შვილო, დიდი გვარის კაცი, დიდი ყმის და მამულის პატრონი, თავადი...

ს ო ნ ა

მე შენ გთხოვე, მაგას ნუღარ გამიხსენებ მეთქი! რაც შენი საქმე არ არის, ჩუმად უნდა იყო! მე სულელი არა ვარ და თუ ჭკუაში მიჯდებოდეს, არავის ხვეწნა არ მინდა!

ს ა ო ა

წადი, გენაცვალე, მოირთე და მოიკაზმე: ქაბატუამა სთქვა, თორმეტ საათზედ მოვა კნიაზი შენ გასაშინჯათაო, მაგ ტანისამოსით ხომ ვერ, დახვდები? შვილო, კნეინა გახდები...

ს ო ნ ა (გააწყვეტინებს)

დიდედა, რას ჩამაცივდი? ლამის სიბრაზით გული ამომვარდეს და, შენ უფრო მიმატებ ცეცხლს!.. თუ ძალიან მოგწონს კნეინობა, წადი-და შენ შეირთე, ვიღაც კნიაზია, მე არა ვთხოვდები!

ს ა რ ა (თითს ტუჩზედ მიიღებს, სიჩუმე)

უი! უი! ვინც რომ პანციონში და გემნაზიებში ქალები დაზარდოს, იმას წაუწყდეს სული და ცოცხლივ იობის მატლი დაეხვიოს! მეორეთ მოსვლა რაღა შორს არის, როდესაც ამისთანა ლაწირაკი გომბიოები ამ დროულ დედაკაცებს მასხარათ გვაკეთებენ! ჩემი სიყვარულის მაგიერია?

ს ო ნ ა (გაეცინება)

დიდედა, მაპატიე, უზრდელად მოგექეც. რა ვქნა, რაც შენი საქმე არ

არის, რომ ერევი! (აკოცებს, იქით) ამას ხომ არც "ჰონ შეუძლიან და არც "არან, ტყუილად თავი რად შევიწუხო ჯავრობით, ისევ მივეფერები, თორემ წუწუნის თავი ვისა აქვს. (იმას) ხომ აღარ მიწყრები, დიდედა!

ს ა რ ა (ღიმილით)

ჰაი, შე ლირფო, იცი რომ მიყვარხარ და გულს მალე მოვიბრუნებ! შენს მეტი ვინა მყავს, შვილო, ცათა ქვეყანაზედ? მოდი მომეხვიე! სამის წლიდგან ამ მკერდზე ხარ გამოზრდილი (მოეხვევა). ღმერთო ზეციერო, შენ გამიბედნიერე ჩემი სოფიო... რეები მაქვს, შვილო, შენთვის! ჯერ სამასი თუმნისა თვალ-მარგალიტი მაქვს. შენ მე გამიგონე...

ს ო ნ ა

კარგი, დიდედა, ხელმეორეთ ნუ დაიწყებ. (იქით) ვაი იმას, ვისაც სახლში მოხუცებული ჰყავს, ისიც დედაკაცი.

მეორე სანახავი

იგინივე და ა კ ო ფ ა

ა კ ო ფ ა

(კარებში თავს შემოჰყოფს, კაბა აცვია, კაბის კალთა მხარზედ გადაგდებული აქვს, ხელში - წითელი ხელცახოცი თხილით და ქიშმიშით, მღერის). ნოდეს ზღა დაშრეს, დიდედაჯან, ქვიშა გამოჩნდეს, თევზი მთას წავიდეს სიარულითა, მგელი თხას მისდევდეს ჭიანურითან!.. (მივა ახლოს). როგორა ხარ, დიდედაჯან, როგორ? (ხელზე ჰკოცნის).

ს ა რ ა (ღიმილით)

გიჟო! შენ როგორღა ხარ? როგორ იმგზავრე? რა ჰკუა მოიტანე, სადაც იყავი, იქიდგან

ა კ ო ფ ა

ჰკუას ჩვენ ქალაქში ვინ შემოუშვებს - კანდრაბანდია!

ს ა რ ა

მაშ არ დაჰკვიანდი?

ა კ ო ფ ა

ძალიან ძვირია, დიდდაჯან, ჭკუა! პატიოსნად თავისუფლად დავ-
დივარ, რათ მინდა ჭკუა? ისიც სტრახში შესატანი გამიხდება, მერე
რომ დაიწვას, ვილა მიზლავს?

ს ო ნ ა (ზის დივანზედ)

აკოფ არტემიჩ! მე ველარ დამინახე?

ა კ ო ფ ა

ოჰ, სონა მიკიჩოვანაჯან! რასა ბრძანებთ, კაცი ედემის წალკოტში შე-
ვიდეს და იადონები ვერ დაინახოს?! მერე დიდედა ახალგაზრდობი-
სას რა ბრმა იადონს ეგვანებოდა! (მივა ახლოს, ხელს ჩამოართმევს, მერე
გერდში უღიტინებს). ჰა, როგორა ხარ, სონა მიკიჩოვანაჯან? (ხელცახოცს
აძლევს).

ს ო ნ ა

ეს რა მოგიტანია, აკოფ? (შინჯავს, მერე სტოლზე დასდებს).

ა კ ო ფ ა

რა ვიცი, ხილია: ფსტა-ნუში, აღჯანაბადი, ნუყლი, თხილი, ქიშმიში...

ს ო ნ ა

ამეებს ხომ პატარობისას მიზიდავდი, ეხლა დიდი ვარ, კამფეტები და
პეროჟნები უნდა მომიტანო ხოლმე.

ა კ ო ფ ა

კარგია, ნეჟნოსტობას თავი დაანებეს. მამა შენიც პეროჟნების მეტს
არაფერსა სჭამს, აი! ჯვარს დავიფიცამ, ჯვარს, თუ თავის სიცოცხ-
ლეში ხურმის მეტი რამე ხილის გემო იცოდეს!..

ს ა რ ა (ღიმილით)

მასხარათ შენი თავი აიგდე, შე ლირფო!

ა კ ო ფ ა

ისკარიოტელი ვიყო, თუ ვსტყუოდე! (სარასკენ წავა). სხვა, დიდედა-
ჯან? რატომ ასე დაგიგვიანეს საიქიოდგან პოვესტკა? მე იმიტომ ჩა-
მოვედი, უნდა ზაიავლენიე გავგზავნო იქა, სტრახში შეტანილი ხომ
არ ჰგონიხართ.

ს ა რ ა

ახლა, ბიჭო, სულ ეგრე მასხარათ უნდა დაბერდე?

ა კ ო ფ ა

მაშ რა ვქნა, დიდედაჯან? (გვერდში უღიტინებს). უჰ, შენი სულისა, დიდედა!

ს ა რ ა (სიცილით)

კარგია, ქა, გვერდები ნუ ჩამამტვრიე! მიაბზე, ფოდრატი როგორ წაიყვანე?

ა კ ო ფ ა

ძალიან კარგა, დიდედაჯან! მახლას, ჭამაც ვიცი და მოგებაც!.. ჩვენი ზოგიერთი ვაჭრები რომ მილიონებს ინახავენ, მამა უცხონდათ, სამოთხეში თავდაყირა ჩაცვივიან! კჰკიიჰ ყოიქ!... (მღერის) ნ სანამ ცოცხალვარ ასე ვიქ, ვახარებ ჩემსა იასა; მოვკვდები, გაუხარდება სამარის კარსა ჭიასა! ნ მაშ რა გეგონა!.. დიდედაჯან, მოდი დღეს მე და შენ ერთი ქრისტიანულად დავთვრეთ და მერე რუსულად ვიტროთ.

ს ა რ ა

სატირალი რა გვაქვს, შვილო, ქორწილს ვაჩალებთ.

ა კ ო ფ ა

როგორ თუ ქორწილს? ვისას?

ს ა რ ა

სონას.

ა კ ო ფ ა (სიცილით)

ერთი დიდედას უყურეთ, ამ სიბერის დროს როგორ კუდი გაიქნია! შენც მასხარაობ, დიდედი?

ს ა რ ა

თითონ შენ მასხარავ, არა გჯერა?

ა კ ო ფ ა

ეჰ! კარგია ერთი, და...

ს ა რ ა

სონას დღეგრძელობამ!

აკოფა

მართალს ამბობთ? ქორწილი გაქვთ, ქორწილი? კარგი, დიდედი, შენი თავი არ დამადაღვინო!

საოა

ბიჭო სულ ხომ გადარეული არ უნდა იყო!

აკოფა

მაშ მართალს ამბობ? არ მატყუებ? აბა, მაშ სული დაიფიცე, შენ ის ძალიანა გწამს.

სარა

ბიჭო...

აკოფა (თითს უქნევს)

ჰა, დიდედაჯან, სული არ დაივიწყო!

სარა

სული არ წამიწყნდეს.

აკოფა (წამოხტება)

ვაი, ვაი, ეს რა მესმის, სონაჯან, მოგილოცო?

სონა

არა, გეხუმრებიან.

აკოფა

ჰო, დიდედი?

სარა

არა, შვილო, მაგის მამა იმიტომ გეძებდა დღეს, რომ ეგ უნდა ეთქო.

აკოფა

მაშ მართალი ყოფილა?! ჰა, სონაჯან, როგორა ხარ ქეიფში? ჰა, გული ფანცქალებს, თუ არა? ერთი სიმე მითხარით, სიმე, რომ ლოთიანათ თავში ჩავაფარო!

ს ო ნ ა

დიდი შემძლებელი ქართველი კნიაზი.

ა კ ო ფ ა

ქართველი კნიაზი? მაშ თავში ჩაფარება არ შეიძლება: ეროი ვინმე ტუტუცი ხანჯლიანი იქნება!

ს ა რ ა

ტუტუცი შენა ხარ ჩვენი სიძე დარბაისელი ვინმეა.

ა კ ო ფ ა

ეჰ, კარგია, მამა გიცხონდა შენცა! რა დარბაისლობა გამოადგება თქვენთან? მგონია, ცარიელი ყველისა და პურის ჭამით სული ამოართოთ!

ს ა რ ა

შენმა სიცოცხლემ!

ა კ ო ფ ა

სონაჯან! ახლა ვინ იცის, გამარჯობაც არ გვითხრა, კნეინა, რომ გახდები? ვაში სიატელსტვა! მგონია, ასე გაიფხვერები, როგორც გალანცკის მამალი! კოზლაზედ ერთი ხმალიანი ლაქია... დაროგუ კნეინუ!.. ჰაი, ქუდის ხდა! ჰაი, პაკლონები! ჰაი, კავალრები! . მერე ვის? სოფია მიკიჩოვნას!.. ვაი ჩვენი ბრალიცა! განსვენებულ პაპა შენს ფინაჩის დუქანი ჰქონდა აშპაშხანაში, ორ წყვილ ჩექმას შვიდაბაზათა ჰკერამდა... მართლა, რომ ამბობენ, ეს ოხერი ქვეყანა ტრიალებს, თორემ ეს რა ამბები ხდება!.. ამის პაპა კბილით ჯღანებს ეწეოდა, თულუხჩებს ჩექმებს უკერებდა... იმისი შვილისშვილი კი ვაში სიატელსტვა, კარეტა, რისაკები, ლაქია!.. მერე საიდგან? ჩორტ იოზნაეტ!

ს ა რ ა

ყბედო! ახლა ყბები არ დაგელალა?

ა კ ო ფ ა

დიდედი, ნეტა შენ რაღა გიხარიან? იქნება იმედი გაქვს, სონამ მაშინაც დიდედა დაგიძახოს? ტყუილად ნუ ფიქრობ! მაშინ იტყვის: ესეც ერთი საცოდავი ბებრუხანა გდიაო, ჩვენი ძიძის გამდელიაო

და... (ყურში უზურჩულებს).

ს ა რ ა

დაიკარგე, გიჟო, რეტიანო! (ხელს ჩაარტყამს).

ა კ ო ფ ა

ჰო მეთქი, დიდედი! მაშ არა და თავის გვერდზე კარეტაში დაგსომს... სონაჯან, როგორ გაიბერები! (აჯავრებს) „ბიჭო! ეი, ბიჭო! კნიაზები მობრძანდებიან, პადიეზდის კარები გაუღენ!.. ჩვენ რომ მივალთ, დიდედი? "ბიჭო! კუხნაში შეიყვანე, პატარა მოიცადონ, რა დროს მოსვლაა!.. სონაჯან! ეხლავე გეუბნები, მე დავიდარაბის თავი არა მაქვს, შენს გოსტინაში პირდაპირ ჩემის პატიოსანი პალტოთი, ქუდითა და კალოშებით შემოვალ...

ს ო ნ ა

რეებს ამბობ, ნეტა ვიცოდე! მე სულაც არ მეხუმრება.

ა კ ო ფ ა

ის ჩვენ ვიცო... ეე! ჰა, კარგი, ნუ მათქმევინებ, თორემ ეს-ეს არის წამოვროშე, ხომ იცი, ჩემთვის პრილიჩია არ არის?.. რას ჩამოგიყრიდა ყურები, იქეიფე რაღა! გუშინ მამა შენს სამი ათასი თუმანი ჩამოვუტანე ფოდრატებისა, სჭამე რაღა! ასეთი ქორწილი გაგიმართო, - ოომ... საზანდარი ჩემია, ეხლავე მითქომს... მერე რა ჯურის შიქასტაც გინდა...(მღერის) "სიყვარულო! რა გრძნობა ხარ, რისგანა ხარ შედგენილი: ღმერთმანა გყო, თუ ეშმაკმა კაცის გულში შთანერგილი?ნ..

მესამე სანახავი
იგინივე და მ ი კ ი ჩ ა
მ ი კ ი ჩ ა (გამოდის)

ოჰ, გიჟო, შენც მოსულხარ? წუხელი გამეზინე, სად დაიკარგე?

ა კ ო ფ ა

სად დავიკარგე, მე ვიცი, კრუჟოკში წავიდოდი! "ნოვი სვეტმინ გავათენე. რას ამბობ, ექვსი თვეა ქალაქში არა ვყოფილვარ, სადღაც თათრებში გადაიკარგე... არც ფულის მოგება მინდა, არც იმ სიშორეზედ წასვლა!..

მ ი კ ი ჩ ა

მოიცა, ბიჭო, მე შენთან სხვა საქმე მაქვს...

ა კ ო ფ ა

მართლა, ბიძა ჩემო, სონას ქორწილს აპირებთ?

მ ი კ ი ჩ ა

ჰო და იმიტომ გეძახდი, მაგრამ რა გინდა ქნა, აღარაფერი არა გამეგებარა. ზედიზედ ორი ექსტრენი დეპეშა მომივიდა. ფოდრატების საქმეზედ მიბარებენ გორში. არ ვიცი, თუ რავექნა! არ წავიდე, ხუთი ათასი თუმანი ხელათ იკარგება! ვა! ღმერთი არ არის!! ჩემს შვილებს საზრდო გავუწყვიტო?! წავიდე და ესეც ხათაბალაა: თუ დღეს ქორწილი არ მოვახდინეთ, ხვალ, ხომ იცი, დიდმარხვა დგება, აღდგომამდის უნდა დავიცადოთ. მე კი ორი კვირის უკან აშტრახანში უნდა წავიდე, სამი წლის საქმე ამიღია. აბა, ერთი მითხარი, ვინ უნდა უგდოს ამათ ყური: ბებერი დედა და ყმაწვილი ქალი? შენც შენს საქმეზედ უნდა წახვიდე.

ა კ ო ფ ა

მაშ რა გწადიან?

,

მ ი კ ი ჩ ა

რა მწადიან, ამაღამ უნდა ქორწილი მოხდეს. ამ ხალხს ხომ უპატრონოდ ვერ დავყრი, უნდა დავაბინაო თუ არა? მართალია, ჩემ სონას აქამდინ დედა არა ჰყოლია, მაგრამ მე სულ გვერდით ვყვანდი. ეხლა, ვინ იცის, სამს წელიწადს ვერც კი ვნახო. ამის ძმებიც ხომ სწავლაში არიან გრანიცაზედ. აბა რა უყო?

ა კ ო ფ ა

მერე ხომ არ გადააგდებ, არ იტყვი, ვის აძლევ?

მ ი კ ი ჩ ა

საქმეც ეგ არის და! ამ იღბალზედ ბედნიერება ვიპოვნე. არ იცნობ შენ კნიაზ ფანტიაშვილს?

აკოფა

როგორ არ ვიცნობ, ერთ დროში ჩემი აფსონი იყო... (იციხის). ვა,
ერთხელ მე და ის რომ ორთაჭალაში გვქუეყეს!.. ვაიმე, დედავ, რა
ამბავი იყო!..

მიკიჩა

მოიცა, ტუტუც!.. კარგი მამულის პატრონი, კნიაზი, კაი გვარიშვილი...
რა უყოთ, რომ ნაქვრივალა!..

სონა

მამა! მგონია, გუშინ საკმაოდ გელაპარაკე, არ შემძლიან, იმას მივს-
თხოვდე.

მიკიჩა

კარგია, შვილო, ნუ იცი ახირება! (მალა) ერთი შენ თავსაც დახედე,
აინა ხარ და! მე რა უყო, რომ შეძლება გაქვს!.. ერთი კაცი რიგია-
ნად გამარჯობასაც არ მეუბნება!.. ოხრათაც დარჩეს ეს ფულები! არ
გინდა. ქვეყანაში გამოხვიდე?

სონა

თავის ღლეში არ გავთხოვდები და მაგ უტვინო კნიაზს კი არ შევირთამ.

მიკიჩა

უტვინო შენა ხარ, რომ გვარიშვილობის ყადრი არ იცი! ახლა ეშმაკის
ცხენზედ ნუ კი შეჯდები! მამა გიცხონდა. ძალიან გაიბერე, ნამესტნიკის
შვილი შეგირთამს! მამი შენის შვილზედ ეგეც მეტია... ახლა ჩემ
თავზედაც ნუ მალაპარაკებ და...

სარა

რა შენი საქმეა ქალბატონობა და კნეინობა! შენ უნდა ან ბაზაზის
ცოლი იყო, ან ყაზაზისა, ან მეწვრიმალისა, რომ შენი თავი დააფასო!

აკოფა

ჰო, სონაჯან, ახლა როდი უნდა აწყენინო მამა შენსა.

მიკიჩა

რის აწყენინო. რომ თავში ტვინი არა აქვს! მაგ კაცს კარგი მამული

აქვს, მთელ მაგათ გვარს ისე ვიცნობ, როგორც ჩემი ხუთი თითი. ეხლა ისეთი დროა, რომ სიმდიდრე მარტო მკვიდრი მამულია. ფული რა არის, ფული?! ხელის ტოლა მიწა ფეხქვეშ არა გაქვს, რომ თავისუფლად დადგე!! აქ სხვა პოლიტიკური საქმეც არის და. .

ა კ ო ფ ა (გაკვირვებით)

პოლიტიკური? ნეტაეი ვიცოდე, რა იქნება!

მ ი კ ი ჩ ა

ჯერ ერთი, რომ მაგ კნიაზს ჩემი ხუთასი თუმანი მართებს, ეგ მე თხოვნას ბევრს ვერას დამიწყებს: ხელში არ მიჭირავს, სწორედ დავახრჩობ! რასაც მივცემ, ჩემ ქალს მივცემ... მეორეც, რომ მთელი მაგისი სახლიკაცების მამულს სულ ხელში ჩავიგდებ: ერთი არ არის, ჩემი ფული არ ემართოს... მერე რა მამულია! მადანია, რაღა მადანი!.. იქნება რა ხდება, რა ვიცი... დროებას თავისი მოაქვს... ერთი ვნახოთ...

ა კ ო ფ ა

მართლა, არ გაგიგია, პარუმ მიკიჩ, ბრმა ჰიოვანეს შვილი რომ არის პარიჟში ნასწავლი... აი ჩვენი ბრმა ქულქჩის შვილი... იმას ერთი პროექტი გამოუცია: ეჩმიაწინი უნდა დიდი რაღაც ზაოდი იყოს, იქიდან აზრუმში უნდა რკინის გზა გაიყვანოს, გოგჩის ტბაზე პარახოდები და ვინ იცის...

მ ი კ ი ჩ ა

ვინ იცის, ჯერ კიდევ რა ხდება... ჩვენ ჯერ ჩვენთვის ვიყოთ.

ს ო ნ ა (გაბრაზებული)

რაც გინდათ, გადაწყვიტეთ და მე კი ჩემის ცოცხალის თავით ჩემს უნებურად ვერავინ გამათხოვებს.

მ ი კ ი ჩ ა

ნუ ამიხირდები მეთქი, შვილო!.. კი არ შემეხვეწები?! (აკოფას) შენ იცი, რას გეუბნები? აბა დღეს უნდა დატრიალდე, ჩვენებს შეატყობინო, ვინც მოასწრო, ვინც არა და არ დაგვემდურებინ: რა უყოთ, საქმე უცბათ ხდება. იმათთვის მერე გადავიხდი ქორწილს. მე სასიძოსთან მომილაპარაკნია და საქმეც გათავებულია. ეხლა მოვა, ნახამს და სალამოზედ ჯვარის წერა იქნება. მე ამაღამ უთუოთ ჩამო-

ვალ, ვახშამზედ აქ ვიქნები. აბა სარისტა რიგიანად გაადევნე. ხანუ-
მაც დავიბარე, შინაური დედაკაცია, გიშველის... შვილო, სონა, წადი
რალა ჩაიცი. ეგრე ხომ არ დახვდები!.. ქალო, არ გესმის შენ ჩემი
ლაპარაკი?! ეეს, ეს რა ჯოჯოხეთი გამიხდა!

ა კ ო ფ ა

მაგისი მე ვიცი, ჩაიცომს, მა რას იზამს! თუ არ შემეხვვწება, არც კი
დავწერ ჯვარსა და!

მ ი კ ი ჩ ა

აბა, მე მიგვიანდება, უნდა წავიდე. მოდი ერთი, დედი, ჩემი რამეები
რომ გაბარია, მომეცი. აკოფ. შენც მოდი, კიდევ რამეს გეტყვი
(ოთახში შედიან)

ა კ ო ფ ა (სონას მიუბრუნდება)

სონაჯან, უარს ნუ ეტყვი, შენი ჭირიმე! ასეთი ქეიფის იშტაზე Xარ,
რომ მგოაია ქუდი დავხიო. ახლა, შე დალოცვილო, კნეინობა მარ-
თლა ისპანახის ფასად ხომ არ იყიდება! (გადის)

მეოთხე სანახავი

ს ო ნ ა, მერე ხ ა ნ უ მ ა

ს ო ნ ა (გაჯავრებული დადის)

დააწყეთ თქვენი პლანები! რამდენიც გინდათ, თავში ქვა იხალეთ!
აქვე ყელს გამოვიჭრი და კოტეს კი არ ვუღალატებ! ეს გასაწყვეტი
ბებრები! თითონ ყველა გრძნობა დახშული აქვთ და ყმაწვილი ქალის
გულში კი არ იხედებიან. რა ჩემ ჭირათ მინდა, ვინც მე არ მიყვარს,
ვისაც სიამოვნებით თვალეზში არ ჩავხედავ და ყელზედ არ მოვეხვე-
ვი! ღმერთო, რა გამიჭირეს სიცოცხლე! რომ სულ გაწყდნენ, იმ კნიაზს
არ ვეჩვენები (გაჯავრებული). უჰ, ეს გასაწყვეტი ხანუმა რალა იქნა! რალას იგვიანებს!

ხ ა ნ უ მ ა (შემოდის)

ოჰ, დრასტი, მოი პაჩტენია, სონა მიკიჩოვნა!

ს ო ნ ა

სადა ხარ აქამდის? კოტე რას ამბობს?

ხ ა ნ უ მ ა (ჩამოჯდება, ჩადრს მოიხდის)

ქა, დამაცადე, სული მოვიბრუნო. რას ამბობს და ჯვარი დაგვწერეო.
არა, მე რომელი დეკანოზი ვარ, ჯვარი დაგწეროთ? (ბურნუთი).

ს ო ნ ა

შენ გენაცვალე, ხანუმჯან, მიშველე რამე! ჩვენები კოტეს ბიძას მაძლევენ. თუ არ
მიშველე, ღმერთმანი, სახლიდგან გავარდები, წყალში თავს დავიხრჩობ! შენი
ჭირიმე...

ხ ა ნ უ მ ა

მოიცა, შვილო, მოიცა!.. უჰ, უჰ, უჰ! რაკი აცუნცრუკდებიან ეს ბა-
რიშნა ქალები, შენი მტერი, თოფის წამალივით იფეთქებენ, თუ ხელი მიაკარე!..
ტა, ტა, ტა!

ს ო ნ ა

ხანუმი! რა დრიას ეგენია?

ხ ა ნ უ მ ა

შენ ნუ გეჩქარება, არხეინათ იყავი. რისა გეშინიან. როდესაც ჩე-
მისთანა ადვოკატი გყავს? შენ რაც დამპირდი, ხელი გაანძრიე. კოტემ
კი ოცი თუმახი დამითვალა...

ს ო ნ ა

ფული მზათა მაქვს, ეხლავე მოგცემ ოც თუმანს.

ჰ ა ნ უ მ ა

მორჩა და გათავდა!.. შენმა გაზდამ, საყდარში რომ იდგეთ შენ და
ის კნიაზი და ჯვარს იწერდეთ, ისე მოგაშორებ და სხვას ამოუყენებ
გვერდში, რომ შავი ქვაც ვერ გაიგოს! რისა გეშინიან? ხანუმამ თუ
მოინდომა, მტკვარი აღმა წავა! შენ ორმოცი თუმანი გამინაღდე! ამ
საქმეში ნისიობა არ შეიძლება.

ს ო ნ ა

ოცი თუმანი კი არა, ყმათ დაგისახლდები... მაგრამ საცაა. ის კნიაზი
უნდა მოვიდეს ჩემ გასაშინჯათ.

ხ ა ნ უ მ ა

მეც ის მინდა, რომ მოვიდეს. ძალიან კარგი, შენმა გაზდამ! მეც აქ დაუხვდები. იმან რომ პანჩურით გამომისტუმრა...

ს ო ნ ა

თუ დღეს ვერ მოვახერხებ ჯვარის დაწერა, მერე ხომ იცი, მარხX-დება...

ხ ა ნ უ მ ა

მოვახერხებთ. შენ ეს მითხარი, მამა შენი შინ არის?

ს ო ნ ა

შინ არის, მაგრამ ეხლა გორში მიდის, საჭირო საქმე აქვს და საღამო-ზედ დაბრუნდება. მითომ დღეს ჩემ ქორწილს აპირებენ, ყველაფერი აკოფას ჩააბარა, დიდი მზადება აქვთ.

ხ ა ნ უ მ ა

იმ ნამზადისს ჩვენც კარგა გიახლებით .. ქა, განა აკოფა ჩამოსულა?

ს ო ნ ა

გუშინ ჩამოვიდა. იმას სტოვებს მამა თავის მაგივრად.

ხ ა ნ უ მ ა

აი სახელი გაუწყდა იმას. ერთი ვნახო მაინც. ჩემი კავალერია. მაშ საქმე გაჩისტულა

მეხუთე სანახავი

იგინივე და ა კ ო ფ ა,

ა კ ო ფ ა (გამოდის)

ამას ვისა ვხედავ? ხანუმა არაქელოვნა! აი, ჩემი ჭირი შენ!.. შენ კი გენაცვალე მაგ თეთრ-ყირმიზ სულში, მოდი, ერთი გაკოცო!

ხ ა ნ უ მ ა (ხელსა ჰკრავს)

დაიკარგე იქით, გიჟო! (ხელს აძლევს). ახლა, ბიჭო, სულ ეგრე სულელათ უნდა დაბერდე?

ა კ ო ფ ა

სხვა, ხანუმ, кѣк пѣживѣшь?

ხ ა ნ უ მ ა

სლაბოდ!

ა კ ო ფ ა

ხანუმი! კიდეც ბევრი დაგრჩა კოჭლები, წელკავიანები, ბისტანები?
შე ოჯახდაქცეულო, ბალადელნია გაქვს, თუ რა ამბავია!

ხ ა ნ უ მ ა

შენმა სიცოცხლემ, შენ ეგრე თქვი და მარგალიტივით ვაჟნბზე ვასალებ!..

კ ო ფ ა

ა

ვაი, შენი სული წაწყდა! შენ მაჭანკალი კი არა - ყასაბი ხარ, რამ-
ტელ დამტვრულ-დაჩეხილებს ასალებ!

ხ ა ნ უ მ ა

ახლა, თავლაფიანო, რამტელს გალესამ, რომ ერთი კაი ნუგპარი შენც
გიშოვო?

ა კ ო ფ ა

ვილა დაგრჩა, შვილო? რაც შენ გონჯები დაასაღე... ისევ შენ თუ
შეგირთამ, თორემ სხვა ვილა დაგრჩა?

ხ ა ნ უ მ ა

კარგია, გადარეულო! შენ ეს მითხარ, სონას საქმე როგორ გადაწ-
ყვიტეთ?

ა კ ო ფ ა

ვაი! დღეს არის რაღა ქორწილი, აკი შემოგითვალეს. ეს იცოდე,
მარტო მე და შენ ვრჩებით სახლში, ამის მამა სხვაგან მიდის. აბა,
ხანუმი, ერთი ლეზგინკუ უნდა ჩამოუაროთ მე და შენ ბუქნით,
რომა...

ხ ა ნ უ მ ა

ნეტა რას ტუტუცობ, ყური დამიგდე! ქალის ძალათ გათხოვება გა-
გიგონიათ? მითომ თუ შენც ამის ბიძაშვილი ხარ და გული გეწვის!
თქვე ოხრებო, ქალი ტირილით თვალებს ისივებს...

ა კ ო ფ ა

ჰა, ჰა, ახალი ბარათები ნუ გახსენი! ხმა ჩაიკმინდე, საქმე არ ჩაშა-
ლო, თორემ ზედ გალავინცკის პრასპექტზე ჩამოგახრჩობ!

ხანუმა

ეე, დაუშტვინე, შენ ხუმრობა ნუ კი გგონია, ემანდ ქალს თავს
მოაკვლევინებთ! რაც აქა ვარ, ჯერ სამჯერ გული შეუწუხდა და
ძლივს მოვაბრუნე! ამის მამისა მეშინოდა, ვერ დაგიძახეთ...

ა კ ო ფ ა

ჰოოო? სონაჯან, რა დაგემართა?

ს ო ნ ა

აკოფ! თუ ჩემი ძმა ხარ, ამ ხიფათს ამაცდინე!

ა კ ო ფ ა

რა ხიფათს?

ს ო ნ ა

მე არ მიყვარს ის კაცი და ვერ შევირთამ.

ა კ ო ფ ა (უკმაყოფილოდ)

კარგია ერთი, შენ გაზდასა, და!

ნ ა

ს ო

ხომ ძმა ხარ ჩემი, გევედრები, ამ სატანჯველს მომარჩინო მე სხვა

ა კ ო ფ ა

ეგ რაღა ყმაწვილობაა, გიყვარს რომელია? მე კი ცოტა ვინმე მიყ-
ვარს, მაგრამ ვინ მომართმევს!

ს ო ნ ა

უკანასკნელად გეხვეწები. მამა ჩემს მოელაპარაკე, თორემ ბევრს
ინანებ, მაგრამ გვიანდა იქნება...

ა კ ო ფ ა

ეს რა ჯოჯოხეთში ჩამაგდეთ, თქვენი სულიც წაწყნდა!

ს ო ნ ა

ვინც მიყვარს, თუ იმას მიმცემთ, ხომ კარგი, თუ არა და არა ვთხოვდები.

ა კ ო ფ ა

მერე ვინ არის რომ გიყვარს?

ს ო ნ ა

მაგ კნიაზის ძმისწული - კოტე ფანტიაშვილი.

ა კ ო ფ ა

აი გაწკეპილი, გამხმარი ბიჭი რომ არი, უჩიტელი?

ხ ა ნ უ მ ა

გამხმარი,თქვენმა სიცოცხლემ,შენი გოგრა აქვს. რეტიანო, თავის წონა ჯამაგირს იღებს.

ა კ ო ფ ა

იმაზედ ხომ ადრე იყო ლაპარაკი, მამა შენს არ უნდა: მამული არა აქვსო, მამული, მამული!..

ს ო ნ ა

მე იმედი მაქვს, რომ ჩემის მზითვით და იმის ჯამაგირით ჯერ კარგად ვიცხოვრებთ, მერე კიდევ შევიძენთ...

ა კ ო ფ ა

შეიძენთ! თქვენ რომ მშრომელი ხალხი ხართ! წადი, თქვენი პარუსკობა კი დაიქცა! ნასწავლი კაცი გინდა, სხვა ხომ არაფერი? (ტაშს შემოჰკრავს) ეს რა დროებაა! რამ სიმაღლეზე ებლაუჭება ეს ხალხი!! კარგი, კარგი, ნუ ნაზობ! ფულიანი ხარ და გული მაგრა გაქვს? ეჰ, მახლას!.. ღარიბი უნდა იყო, ქმარი გენატრებოდეს, რომ კამბეჩები სტაცკი სოვეტნიკები გეგონოს!

ს ო ნ ა

აკოფ! იცოდე, მე ეხლა მეგობარი მიჭირს, ძმები შორსა მყავს, მამა-ჩემის ჯიუტი ხასიათი ვიცი, - გთხოვ, როგორც ძმას, დამიხსნა ამ განსაცდელისაგან. ჩემს სიცოცხლეში არ დავივიწყებ.

ა კ ო ფ ა (ტირილის ხმით)

სონაჯან, მიყვარხარ, ღმერთმა ხომ იცის, მაგრამ მამა-შენს როგორ გაუბედო, რა წყალში ჩავარდე!.. ნეტა ფეხი მომტეხოდა და არ დავბრუნებულიყავი.

ხ ა ნ უ მ ა (ქოქოლას აყრის)

მეხი კი დავაყარე შენ ვაჟკაცობას! ცარიელი ენა ხარ, შე უბედუ-
რო! შენი არაფერი არ გვინდა, ოღონდ ჩვენ მოგვყევი და ხელი
არ მოგვიშალო: საქმეს მე მოვაწყობ. ხომ მიცნობ? სიპი ქვიდ-
გან ზეთს გამოვადენ!

ა კ ო ფ ა

ვაი, ვაი, შენი სული წაწყნდა! რომელი ოხერი ტარტაროზი იქნება
ამაზედ უარესი!..

-

მეექვსე სანახავი
იგინივე, მ ი კ ი ჩ ა და ს ა რ ა
მ ი კ ი ჩ ა (შემოდის)

ოჰ, ხანუმ, რათ დაგიგვიანია?.. დაუპატიჟებლათ აღარ- უნდა მოხვიდე?

ხ ა ნ უ მ ა

,

მ ი კ ი ჩ ა

არ გითხრეს, დღეს ჩემ სონას ჯვარსა ვწერ? მე სხვაგან მივდივარ,
როგორც იცოდე, აკოფას მოეხმარე. (სონას) აი, შვილო, შენი მზითევი
(ქალაღს აძლევს) ეს ის პირობაა, გუშინ ნატარიუსთან რომ და-
გიწერე: თუ ორ თვეზედ შენი ორი ათასი თუმანი არ ჩაგაბარო, მა-
ლაზია და სახლები ამიწერო... გამომართვი, შვილო, შემირიგდი;
ჯერ ეს იყოს და მერეც ხომ შენი ვარ და შენი. ეე! ეხლა გულზე-
დაც ნუ მომიყვან და!

ხ ა ნ უ მ ა

გამომართვი, შვილო, მამას როდი უნდა აწყენინო, შენი მშობელია.
(ჩუმათ) დასტყუე, გამოგადგება.

ს ო ნ ა (ხანუმას ჩუმათ)

თავში იხალონ, არ მინდა

ს ა რ ა

გამომართვი, შენ გენაცვალოს შენი დიდედა.

მ ი კ ი ჩ ა

მაშ, აკოფ, შენა გქონდეს და ჯვარი რომ დაიწეროს, ჩააბარე. (აძლევს)

ა კ ო ფ ა

ბატონი ბძანდები. (გამოართმევს). სონა, აბა, ეხლა კი ვიქეიფოთ...

მ ი კ ი ჩ ა

როგორც დაგარიგე, შვილო აკოფ, ისე მოიქეცი...

ა კ ო ფ ა ნეამამოფილო

ერთი ხათაბალა არ გამოვიდეს, ბიძა ჩემო, ამას პირი იქით მიაქვს და...

მ ი კ ი ჩ ა

რა ხათაბალა? (გაჯავრებული) ამდენი ხვეწნაც მეყო! ჩემი დაწყობილი საქმე ურიგო არ იქნება! მე ვუბძანებ და დღესვე ჯვარი უნდა დაიწეროს! მე ვუბძანებ და ჩემთვის უნდა მოკვდეს! როგორც მიმიცია მაგისტვის სიცოცხლე, ისე წავართმევ კიდეცა, მე ნება მაქვს...

ა კ ო ფ ა

ახლა რა ვიცი... რო მოხდის რამე... ამას არ უნდა და .. მერე მე უნდა დამაბრალოთ...

მ ი კ ი ჩ ა (ძალიან გაჯავრდება)

ბიჭო! შენ რაღა ჩემი გამჩენი გაგიწყრა, ბუნტია, თუ რა არის?! რისა გეშინიან, შე ყურმუსადო. მე გიბძანებ და ჩემი ბძანებ აასრულე რაღა!.. გინდა ხელწერილი მოგცე, თუ რა გინდა? შენ ჩემ მაგიჯრად გიშვებ რაღა აქ! შენ რა მოგეკიხება!. აი ეხლავე ხელწერილს მოგცემ (მიდის). თქვენი ქოქი გაწყდა, თქვენი!... (კარებიდან) კნიაზის სახელი ვიცით

ხ ა ნ უ მ ა

კოტე ჰქვიან.

მ ი კ ი ჩ ა

ჩემს სასიძოს ვამბობ, აი (შედის).

ა

ა კ ო ფ ა

იმას, მგონი...

ხ ა ნ უ მ ა (მოაჩემეტს)

ჩუ, ხმა გაიკმინდე!

ა კ ო ფ ა

ვაი, შენი სული წაწყნდეს, შენი!.. ბიჭო! ეს კუდიანი უთუოდ და-

ს ა რ ა

შვილო, სონაჯან, მეც ჩვენებიანთსა ავალ, ჩემი რამეები აბარიათ და ჩამოვიტან, დღესვე ჩაგაბარებ. სანამ ჩაიცვა, გენაცვალე, სიძე-კნიაზი მობძანდება. აი დეიდა ხანუმაც გიშველის, კარგა მოირთე.

მ ი კ ი ჩ ა (გამოდის)

აჰა! (კითხულობს) ჩემი საკუთარის სურვილით ვაძლევ ჩემ ქალს სოფიოს კნიაზ კოტე ფანტიაშვილს. მივიჩ ტყუილ-კოტრიანცი.

ს ო ნ ა

(გაუხარდება კოტეს სახელს რომ გაიგონებს, მაგრამ სისხარულს მალამს).

მ ი კ ი ჩ ა (აკოფას)

დაიჭი, ლობიო! (აძლევს ქალადს). პულტობის მეტი არა იცი რა! სონაჯან, შვილო, ღმერთმა გაგაბედნიეროს. (აკოცებს) ამაღამ აქა ვარ.

ა კ ო ფ ა (კითხულობს)

ბიჭო! იმას ხომ ვანო ჰქვიან!.. ძიაჯან...

ხ ა ნ უ მ ა (ღიმილით)

ხმა გაგიწყდეს, თუ გაჩუმდე!

მ ი კ ი ჩ ა

კიდევ მოგაგონდა რამე?

ხ ა ნ უ მ ა (ღიმილით)

სულელი! მე მეკითხება, ამაღამ ძია უთუოდ ჩამოვაო (აკოფას) ჩამოვა, მაშ! (იმასვე ჩუმათ) კრინტი, თორემ სახელს გაგიწყვეტამ!

მ ი კ ი ჩ ა

ჩამოვალ, მაშ! უთუოდ!

აკოფა (ღიმილით)

კაცო! საციმბირო საქმეს გამიხდის ეს წყეული დედაკაცი!

მიკიჩა

აბა, დედი, წავიდეთ. ვინძლო ყოჩაღაო იყოთ. ამაღამ უთუოთ ჩა-
მოვალ. ნახვამდის! (მიდიან)

აკოფა (სარას მიაძახებს)

დიდედი, შლეიფი აიწიე, ფეხი არ დაიდგა!..

მეშვიდე სანახავი

სონა, აკოფა, ხანუმა

სონა (მიუახლოვდება)

აბა, აკოფჯან, ეხლა ხომ თავის გასამართლებელი იარაღი გაქვს:
ხანუმამ სწორეთ ის ყმაწვილი ჩააწერინა, ვინც მე მივარს... მი-
შველე რამე, ნუ დამლუპავ! მოდი, იმაზედ ჯვარს დავიწერ და მერე
რალას იზამს მამაჩემი?!

აკოფა

კარგია ერთი, შენ გენაცვალე, რა ხუმრობა არის!

ხანუმა

უტვინო! უტვინო! რილასი გეშინიან? შემთხვევა გაქვს და შეეწიე
რალა შენს ბიძამძვილს! მოიტა ეგ წერილი, თუ შენ გეშინიან...

აკოფა

გასწი, დამეკარგე იქით, შენი სახელიც გაწყდა! ეს დოკუმენტია,
ამის ძალით კამჩატკაში გამგზავნიან...

ხანუმა

ბედოვლათო! შენი ბრალი ხომ არ იქნება...

სონა

აკოფ! სინიდისს გეფიცები, თუ სურვილი არ ამისრულდა, სიცოცხ-
ლეს მოვისწრაფებ! ეხლა რაც გინდა, ჰქმენი...

აკოფა

ეს, ეს რა დარდუბალაში ჩავარდი! საით გავიქცე? რა ვქნა? ვა,
ამისთანა სკანდალიც იქნება?!

ხანუმა (სონას)

შენ ერთი ი მზითვის ქაღალდი დასტყუე! (მაღლა) თავათ მზითევში
მოატყუილეს - ორი ათასში ათას ხუთასს ამლევენ!

სონა (მითომ მწუხარებით)

მე კი არ ვიცოდი მამი ჩემის ამბავი...

აკოფა (ქაღალდს გახსნის)

ვინ მოგახსენა? ორი ათასია, მაშა?

ხანუმა

რაღას უმაღამ, ხომ უნდა გაიგოს? (სონას) ხელიდგან გამოსტაცე.

სონა

შენგან არ მეგონა, აკოფ, თუ... (ტირის).

აკოფა

ვაი, არა გჯერა? რა გატირებს, აი ნახე, თუ ორი ათასი არ არის!

სონა

რათ მინდა, რომ მნახო? ვიცი, რომ ათას ხუთასია, ნატარიუსმა
მითხრა.

აკოფა

ახლა ჭიანური ნუ გახდები, და! კითხვა ხომ იცი, მაშ რას აკეთებ-
დი შვიდი წელიწადი ინსტიტუტში? აჰა, წაიკითხე (თვალეში აჩეჩებს)

სონა

(გამოართმევს, თვალს გადაავლებს)

ხ ა ნ უ მ ა (სონას)

აღარ დაანებო!

ს ო ნ ა (ქალაქის ჯიბეში ჩაიდებს)

მადლობა მომიხსენებია. ეხლა თვალი ყველასაც დაგიდგებაო! აბა, ხანუმი, გაიქეცი კოტესთან, ჩემი მოწმობა ყუთში მაქვს, იმასაც თავის მოწმობა აქვს, ეხლავ ვჯვარი დავიწეროთ.

ხ ა ნ უ მ ა

აბა შენ შეემზადე, მე ეხლავე აქ დავიბადები... (გარბის).

ა კ ო ფ ა (დეწევა და დააბრუნებს)

სად გარბიხარ, შენი სულიც წაწყნდა? ახლა, სონაჯან, ყელს ნუ გამომჭრი, მოიტა ეგ ქალაქი...

ხ ა ნ უ მ ა

ბიჭო შენ რა? კაცმა ვინც გითხრა, იმაზედ არ უნდა დაიწეროს ჯვარი? ფიე! აი ჯვარის მადლი გაგიწყრა, რომ არა გესმის რა!

ა კ ო ფ ა (პირჯვარს იწერს)

ასტვან! ტერ ასტვან! ეს რას მიშვრებიან!! დედაკაცო, შე ოჯახდაქცეულო, მახათაზე ჩამომახრჩობენ! ვაი, ვაი, ვაი!..

ხ ა ნ უ მ ა

ბუზსაც ვერავინ აგიფრენს!

ა კ ო ფ ა

სონაჯან! ეს ხომ ეშმაკის ვირზედ შემსვი!

ს ო ნ ა

თუ ჩემი სიკვდილი არ გინდა, ხანუმას გაუგონე.

ა კ ო ფ ა (იქით)

რა გგონიათ, იქნება მართლა თავიც მოიკლას .. რა ვიცი, განათლებათა!.. კაცო! ეს რა მიყვეს ამ კუდიანებმა! ოხ, ხანუმი, ერთხელ

მაინც დაუბუბნავი არ გადამრჩები! (იმათ) ოღონდ სკანდალს მაინც
ნუ მოახდენთ და რა გაეწყობა ..

ს ო ნ ა (მოუხვევა)

ოჰ, ჩემო აკოფ! ხომ ვიცი, ჩემი ბედნიერება გინდა და ამით მაბედ-
ნიერებ კიდევ.

ა კ ო ფ ა

ის ახმახი რომ უნდა მოვიდეს ეხლა? აი მეთორმეტეა (აჩვენებს საათს).

ს ო ნ ა

მართლა! როგორმე უნდა მოვიშოროთ.

ხ ა ნ უ მ ა

თქვენ არხეინათ იყავით

ს ო ნ ა

ა კ ო ფ ა

როგორ?

ხ ა ნ უ მ ა

შენი კაბა და რამეები მომეცი, მე ვეჩვენები... ჯერ ხომ არსად არ
უნახივხარ შენა?

ს ო ნ ა

არა.

ხ ა ნ უ მ ა

მე მოვირთვები და გამოვალ შენ მაგივრათ. აკოფ! შენ კი არ გა-
გეცინოს, თორემ თავს მოვიკლამ!..

ა კ ო ფ ა

Xაი, შენი სული წაწყნდა! ეს რა ფინთი Xინმეა! ყაჩაღია რაღა!

ხ ა ნ უ მ ა

სონაჯან! სანამ რამდენიმე ფრანციცული სიტყვა დამიწერე ქარ-
თული ასოებით, რომ წამოვროშო ხოლმე: იმან იცის, რომ შენ

ფრანციცული იცი. ქალაღდი აკოფას მიეცი, რომ მომაგონოს ხოლ-
მე; აგრეთვე შენი პატარა ფორტოპიანი კარებთან მოვწიოთ და მე
რომ ხელები დავატყაპუნო, შენ იქ დაუკარი... დანარჩენი ჩემი
საქმეა, როგორც მოვაწონებ თავს. აი, მე მივდივარ, შენც მომე-
შველე, სონა, ჩაღმაში. (მიღის). ასე გაუხადო საქმე თქვენ კნიაზს,
რომ სულ კუღით ქვა ვასროლინო! ამ სახლიღდან კი არა, მგონია,
ქალაქიღდანაც გაიპაროს... მაში! ზნაიში, ვი, კაკოი მაღადეც ხა-
ნუმ? (გაღის).

სონა (ხანუმას)

მეც ეხღავე მოვალ.

აკოფა

სონა! ეს იცოღდე, რომ შენი გულისთვის ჩავდივარ ამ საქმეს და ძა-
ლიანაც მეშინიან.

სონა

რა ვქნა, რისა გეშინიან? შენ რა? შენ ესე ეტყვი მამას: მე დიღიხა-
ნია ვიცოღდი, რომ სონას კოტე ფანტიაშვილი თხოუღობღდა-თქო და
შენ თითონაც წიგნში ისე ჩამიწერე-თქო, რომ კოტეზეღ დასწერეთ
ჯვარი... მე რას მოვიფიქრებღდი, თუ თქვენ სახელი შეგცღათ-თქო...
ერთიღც კნიაზი ფანტიაშვილია და მეორეღცა-თქო.

აკოფა

ვა, განა მე არ ვიცი, რომ მაგ წყეულმა ხანუმამ წამოიღძახა კოტეს
სახელი!

სონა

რა ვქნა, რომ იცი. ასე უთხარი. მითომ არ იცოღდი.

აკოფა

სონაჯან, ღმერთმანი, მამაშენი სამსახურიღდან დამითხოვს, მერე?

სონა

დაგითხოვს კი არა! თუ გაწყრება, ისეღ ჩემზეღ, შენ რას გემართლ--
ბა? შენმა მზემ, აკოფ იქნება განგებამაც გამოგზავნა ეხღა, რომ
უბედურება არ მომხდარიყო. მე მამას დავარწმუნებ, საქმე რომ
ესე არ მომხდარიყო, თავის ქალს კვღარს ნახავღდა.

ა კ ო ფ ა

ახლა იმ შენ კოტესთან ბედნიერი იქნები? შეუძლიან შენა შენახვა?

ს ო ნ ა

რატომაც არ შეუძლიან! ჯამაგირს კარგს იღებს, ყმაწვილი კარგია, მე საკმაოდ მზითევი მაქვს, მამაც მალე შემირიგდება, ისიც შემეწევა. სხვა არა იყოს რა, ბიძის მამული კოტეს არ დარჩება? სხვა ვინა ჰყავს მაგის მეტი?

ა კ ო ფ ა (პირჯვარს იწერს)

არ ვიცი, არ ვიცი!. ეს რა ამბავი ხდება!..

ს ო ნ ა

რადღა არ იცი, გაგზავნე ბიჭი, ვინც მამამ გითხრა, დაუძახონ, იმ კნიაზს გავისტუმრებთ თუ არა, მაშინვე ჯვარს დავიწერთ. შენ შენებურად მხიარულად იყავი, არ შეგატყონ რომ იცი და ჰფარავ. მითომ არაფერიც არ იცი, შენებურათ თავი მოიგიჟიანე.

მერვე სანახავი

იგინივე და კ ო ტ ე

კ ო ტ ე (ჩქარა შემოდის)

Здравствуй, июня (ხელს აძლევს). როგორა ხარ, ჰა? მე დავინახე, რომ მამა შენი და დიდება სადღაც მიდიოდნენ და გამოვექსანე... როგორ არის საქმე, ჰა?

ს ო ნ ა

ძალიან კარგათ! ჯერ მოდი, გაგაცნო ჩემი ბიძაშვილი. აკოფ! ეაე-- ჩემი საქმრო, შენი სასიძო.

ა კ ო ფ ა (ხელს უშვერს)

აკოფ დარდიმანდიან.Очень приятно, вѣши сиятельство, с вѣми познѣкомиться.

კ ო ტ ე (ხელს აძლევს)

კოტე ფანტიაშვილი. მგონი, სადღაც მინახვიხართ?

აკოფა

არ ვიცი, არ მახსოვს. (იქით) კაი ადგილს კი მნახამდი სადმე, აი!

კოტე (სონას)

შენი წერილი მომივიდა და ხანუმაშაც დიდი ნუგეში მომცა, მაგრამ საქმე როგორ ბოლოვდება, შენი ჭირიმე, მითხარ, ლამის გავვიწყდე?

აკოფა (იქით)

ვაი, ვაი! რა ძალიან მოზღებია ამ საცოდავს!

სონა

მამას არ უნდა, რომ შენ შეგირთო: ამიტომ რომ მამული არა გაქვს...

კოტე

Боже мой, რა გახდა ეს მამული!..

სონა

მოითმინე... ბიძა შენი გულით უნდათ. აკოფას ჩააბარა ჩემი თავი, რომ დღეს იმაზედ ჯვარი გადამწეროს, მაგრამ აკოფა ჩვენ მხარეზეა, არა?

აკოფა

ეჰ, მახლას, ყველაფერი კუდიანი ვარსკვლავის ბრალია! რას იზამ?

სონა

ბიძა შენი ეხლა ჩემს გასაშინჯათ მოვა და ჩემ მაგივრათ ხანუმა ეჩვენება...

კოტე (სიცილით)

Он может быть!...

სონა

მაშ! ეხლა ირთვება. ბიძა შენი რომ წავა, ჩვენ ეკლესიაში წავიდეთ და ჯვარი გადავიწეროთ. მამა თორმეტ საათამდის ვერ მოვა, გორში.

კოტე (აკოფას მოეხვევა)

აჰ, жолубчик აკოფ, позвольте мне обнять вас в знак благодарности за такую великую услугу!

ა კ ო ფ (იქით)

ერიჰააა! (იბას) Очинь ხლჭჯიჰქრიმ, очинь ხლჭჯიჰქრიმ!

ს ო ნ ა

წამო, ხანუმას ჩაცმა ვუმველოთ და დაწვრილებით იქ გელაპარაკები, (ჩქარა გადიან)

ა კ ო ფ ა (მარტო)

ერიჰა, ამასაც ჰყოლია, აი რატო ასე დაფრინამს!.. მე კი არ ვიცოდი, რომ ასე იქნებოდა! ყველა თავის ჭკუისას ეძებს და თავის ჰამქარს. რაღა თქმა უნდა, რომ ერთმანეთი ეყვარებათ და კარგ უღელს გაწევენ! ვა, ფეხის ფრჩხილებიდან ნაპერწკლები სცვივით! უჰ, თქვენი სულისა! იყავით ბედნიერი. მე ახლა აღარ ვნანობ. აფსუსი არ არის ამ გვრიტების გამორება? ვა, უღმერთობაა, რაღა. დეე,რამდენიც უნდა იჯავროს პარუმ მიკიჩამ, მე მაგათ ხელათ ჯვარს გადავწერ... მაგრამ რა ვიცი, კაცის თვალი ბრმა არის: იმ კნიაზს რომ ხანუმა მოეწონოს?! (გადაიხარხარებს) ვა, სეირი ის იქნება აი! ჯანი გავარდეს, თუ მოეწონება, თავში იხალოს!.. ვაი, ხანუმი, შენი სული წაწყნდა! ეს რა ფოკუსნიკი ვინმეა! (ფანჯარაში იყურება). ვაიმე, კნიაზი მოდის, არიქათ!..(კარებთან მივა) ხანუმ, შე ოჯახდაქცეულო, ჩქარა მომეშველე! (კარებს გაუღებს) მოზრძანდით, ვაში სიატელსტვა!

მეცხრე სახახავი

იგივე, ვ ა ნ ო, მარე ხ ა ნ უ მ ა

ვ ა ნ ო (მორთული შემოდის)

მშვიდობა ამ სახლს! (აკოფას) მშვიდობა თქვენი!

ა კ ო ფ ა (ხელს გაუშავებს)

მე ამ ოჯახის ბიძაშვილი გახლავარ.)

ვ ა ნ ო (ხელს აძლევს).

დიდათ სასიამოვნოა მე... ხომ გეცოდინებათ, ვინცა ვარ?

ა კ ო ფ ა

გიცნობთ კნიაზ, დაბძანდით. (იქით) ვაიმე, ვერ მიცნო, დაბერებულა!

ვ ა ნ ო

ჩემმა სასიამორომ გამომიარა და მითხრა. რომ უცბათ საქმე გასჩენია და ამაღამ კი უთუოო მოვა.

ა კ ო ფ ა

ჭეშმარიტებასა ბმანებთ! (იქით) სად დამეკარგა ის ჯადოქარი!! (სიჩუმე). ჩუმე).

ვ ა ნ ო

დღეს იღბალზედ ძალიან კარგი დარი დადგა

ა კ ო ფ ა (იქით)

ვა, მერაშიყება? (იმას) დიახ. (სიჩუმე).

ვ ა ნ ო

ქორწილი უთუოთ დღეს უნდა იყოსო...

ა კ ო ფ ა

მაშ! მაშ! (სიჩუმე).

ვ ა ნ ო (ღიმილით)

ძალიან კი აქებენ ამ თქვენ ქალსა და...

ა კ ო ფ ა

ჰო, დიახ! კნიაზ, უფრო თვალი გახლავთ, ვის როგორ თვალზედ შეხვდება. ჩვენი ქალი, რასაკვირველია, რომ ლამაზია! (იქით) ისე დაგიმშვენდეს გვარი, როგორც ლამაზი ხანუმა იყოს!..

ვ ა ნ ო

ჭეშმარიტათ თვალი გახლავთ. იმ წინაზედ უღელი კამბეჩი ვიყიდე, თვალით ძალიან კარგები, მიერეკეთ შინ და მეორე კვირაზედ დაიხოცნენ.

ა კ ო ფ ა

დიახ, ხანდახან მოხდება ხოლმე. (იქით) ხანუმი! რა იქენი? (იმას) მა-

ლიან ირთვება ეს ჩვენი ქალი. (ადგება). აბა ვნახო. (მივა კართან) გა
მოზმანდით, ქალო! (სიცილი წასკდება, იქით.) შენი ჭირიმე, დედავ, რასა
ჰგავს ეს წყეული ხანუმა!...

ვ ა ნ ო (ტანისამოსს ისწორებს)

ხ ა ნ უ მ ა

(გამოვა ევროპიულად მორთული, აკოფას ქაღალდს აძლევს)

პა, აკოფ. არ დამღუპო, სიტყვები მითხარი ხოლმე.

ა კ ო ფ ა (სიცილს ძლივს იჭერს)

აი, კნიაზო, თქვენი ნევესტა, ესეც ხა...(მითომ აფურთხებს გადასხვაფრებს),
ხა! ხა! ხა! ესეც კნიაზი ფანტიაშვილი.

ხ ა ნ უ მ ა

(ჯერ ლორნეტკით შეხედავს, მერე მარაოს ქნევით მიუახლოვდება)

აკოფ, მითხარი.

ა კ ო ფ ა (ყურში ეუბნება)

ბოსჟურ, პრენს ფანტიეფ!

ხ ა ნ უ მ ა

ბონჟურ, პრინც ფანტიეფ!

ვ ა ნ ო ნ ო (თავს უკრავს)

დიდათ სასიამოვნო გახლავს. (გამტერებული შესცქერის).

ა კ ო ფ ა (ხანუმას ჩუმათ)

სთხოვე, დაჯდეს.

ხ ა ნ უ მ ა

როგორ უთხრა?

ა კ ო ფ ა

რა ღმერთი გაგიწყრა, რით ვერ დაისწავლე (უკითხამს) прошу сѣзниться.

ხ ა ნ უ მ ა (ხელით აჩვენებს)

прошу, сѣзись. (ყველანი დასხდებიან, ხანუმა შუაში. საჩუმე).

ა კ ო ფ ა (ხანუმას)

ხმა ამოიღე, შე ოჯახდაქცეულო!

ხ ა ნ უ მ ა

ქა, რა ვსთქვა მერე?

ა კ ო ფ ა (ყურში უჩურჩულებს).

ხანუმა

ილ ფე ბოტან! (ქართულად დღეს მშვენიერი დარია)

ვ ა ნ ო (წამოიწევა, აკოფას)

მე მიბძანებენ?

ა კ ო ფ ა

არ ვიცი, მე და ჩემმა ღმერთმა. ეგ მგონი, ფრანციცული იყო

ვ ა ნ ო (დაჯდება).

ქართულათ არა ლაპარაკობენ? (გამტერებული უყურებს)

ხ ა ნ უ მ ა (სიცილით)

როგორ არ ვილაპარაკე იმ ქარქა არ იცი კარტული.

ვ ა ნ ო

მაშ, ბატონო, რომელ ენაზე უფრო გეადვილებათ ლაპარაკი?

ხ ა ნ უ მ ა (მუჯღუგუნს წაჰკრავს)

აკოფ! შე პირშავო?

ა კ ო ფ ა (უჩურჩულებს)

ხ ა ნ უ მ ა

ოი ფრჰნიუციკი.

ვ ა ნ ო (ღიმილით)

მე, სწორე მოგახსენოთ. მწყრალათ გახლავართ ფრანციცულზედ

ა კ ო ფ ა ნ ა (იქით)

ხანუმა კი, ამისმა სიცოცხლემ, უფრანციცულოთ პურს არა სჭამს!

ვ ა ნ ო (იქით)

რა ვქნა, ეს რა სხვანაირი მოდის ქალია! თიოქო ლამაზიაო? ეს სწორეთ ქაჯია და ვინ იცის, ორი ჩემი ხნისაც იქნება!..

ა კ ო ფ ა (ჩუმათ)

ჰა, ხანუმ, უთხარი რამე. ადე, გაიარ-გამოიარე

ხანუმა

(ადგება კოჭლობით და მარაოს ქნვეით გაივლის და გამოივლის)

მე რომ პაპამ პარიუში ცამილო, ძალიან პატარა იყავი მე. იქ კარტული სულ დაგავიცხდა. ეხლა კი ძალიან გინდა ისწავლო. მალე ისწავლებ (წინ დაუდგება და მარაოს თვალეში უქნევს). სხვა, პრინც, თქვენი კამბეჩები როგორა ბმანდებიან? ბევრი გაქვთ?

ა კ ო ფ ა

კნიაზ! საქონელსა გკითხამთ.

ვ ა ნ ო

რაც ერთსა და ორს თავადს შეეფერება. გახლავთ. (გაშტერებული უყურებს).

ა კ ო ფ ა (ჩუმათ)

ხანუმჯან! ყოჩაღათ იყავი, გაქცევას აპირებს!

ვ ა ნ ო (იქით)

რა ვქნა, ეს რა ამბავია? ეს რა ფინთი ჯოჯოხეთი ყოფილა! ცოტა ჭკუაზედაც სუსტად ბმანდება, აი!

ხ ა ნ ო მ ა

კნიაზ! კორცილი როდის გააკეთებთ, ჰა?

ვ ა ნ ო (გაშტერბული)

აი ვნახოთ და!.. (იქით) ისემც ღმერთი გაგაჩანაგებს რაც მე შენზედ
ჯვარი არ დავიწერო! ამას რომ ხუთი მილიონიცა ჰქონდეს, რა თავ-
ში ვიხლი?! სწორეთ მოჩვენებაა ეს ოჯახდაქცეული!

ხ ა ნ უ მ ა

კნიაზ, რომანსი გიყვარს? დაუკრამ.

ვ ა ნ ო

თქვენი ნება გახლავთ (იქით) მომშორდი ერთი თავიდგან!

ხ ა ნ უ მ ა

(როიალთან მივა, დაჯდება და გასწორ

ვ ა ნ ო (აკოფას)

ეს არის ქალი?

ა კ ო ფ ა (თავგამოდებით)

მაშ ვინ იქნება?! დღეს ცოტა ფერზედ ვერ არის, წუხელის ცოტა ისპანახი
უჭამია და ხომ მოგეხსენებათ სურავანდი...

ვ ა ნ ო

რას ბძანებთ. რის სურავანდი? ძალზედ ბებერია და კოჭლიცა ყოფილა!

ა კ ო ფ ა

არა, კნიაზ, რის კოჭლი, ახალი პოლსაპოჟკაა და უჭერს...

ხ ა ნ უ მ ა

(ხელებს უტყაპუნებს როიალს და აკაკანებს)

წ тебя лублу... я тебе не зкбузу... ты скоро мне позкбузешь, но я не зкбузу тебе....

ვ ა ნ ო

(რომელიც გათავებამდის გაცხარებით აკოფას ელაპარაკებოდა)

მშვიდობით ბძანდებოდეთ! მე მაგ ქალის შემრთველი არა ვარ!

ა კ ო ფ ა (მითომ გაკვირვებით)

რას ბრძანებთ, კნიაზ?!

ვ ა ნ ო (გაცხარებული)

რა გესმის? განა ესე კაცის მოტყუება შეიძლება?!

აკოფა (მკაცრად)

რა დროს ეგენია, კნიაზ? მაშ ჯვარს არ იწერ?

ვანო

რა ჯვარს? რას ამბობ? მშვიდობით! (მიდის).

აკოფა (ტყუილად გაჯავრდება)

თქვენ ეგრე ადვილად ვერ წაბზანდებით!

ვანო

აბა, ვინც ბიჭია და წინ დამიდგეს! (ხმალზე ხელს წაიღებს)

აკოფა

არიქა, ხანუმი, მიშველე! (გარბის).

ხანუმა

პრინც! რას ჩქარობთ? (მარაოს ქნევით მისდევს, ის უკან-უკან მიდის) ოპერის ბილეთი არა გაქვთ? კრუჟოკში ჩნელათ არა ხართ? დღეს ოპერაში ცავიდეთ, ლოჟა აიღეთ...

ვანო

(უკან უკან მიდის და კარებთან რომ მივა)

თავი დამანებე, რაღაც მაჯლაჯუნა ჰყოფილხარ!! (უცბათ გავარდება).

ხანუმა (სიცილით მიჰკვივის)

კნიაზ, პრინც, стой, я тебе лублу....

აკოფა (ხარხარებს)

არიქა, კნიაზ, მოვიდა ხანუმა!.. დერჯი ემუუ!..

კოტე, სონა

(ხარხარით გამოცვივია)

ოჰ, ღმერთმა დაგლუპოს, ხანუმი!

ხანუმა

რალას დაგიღიათ პირები, ჩქარა საყდარში!

ყ ვ ე ლ ა ნ ი (ხარხარით გაცვივდებიან)

ფარდა

მესამე მოქმედება

სცენა: დეკორაცია პირველის მოქმედებისა

პირველი სანახავი

თ ე კ ლ ე, მერე ტ ი მ ო თ ე

თ ე კ ლ ე (სარკის წინ ირთვება).

რა ვქნა, ამ ჩემმა ძმამ ასრე რათ დაიგვიანა!.. უთუოთ სადილათ იქ დაიჭირეს. საცაა, ჩვენი ნათესაობა უნდა შეიკრიბოს და ჯვარის საწერად უნდა გავემგზავრნეთ. (საათს ნახავს). რალა დარჩენილა, ორი საათის უკან უნდა ეკლესიაში ვიყოთ. რამდენი ვეჩიჩინე, მალე, დაბრუნდი მეთქი, მაგრამ რა, იმან თუ კომპანია ნახა, ხომ თავს ველარ დაახწევს! (გამობრუნდება). ტიმოთე! ტიმოთე!

ტ ი მ ო თ ე (შემოვა)

ბატონო, შენი ჭირიმე!

თ ე კ ლ ე

ვისთანაც გაგზავნე, სუყველასთან იყავი?

ტ ი მ ო თ ე

სუყველასთან, შენი ჭირიმე! დეიდაანთა ბძანეს: თქვე დალოცვილვ-ბო, პატარა ადრე ვერ იტყოდით, თუ აგრე გეწადათო?.. (ღრეჭით) რამხელა ვაჟკაცი გამხდარა ი გიგუცა!.. ასეთია, ერთი ვეება იმას თურმე ვეცანი. ჯერ კი სმა არ გამცა და მერე კი...

თ ე კ ლ ე

რა დროს ეგ არის? შენ ის მითხარი, რა გიპასუხეს, მოვალთ ო-

ტ ი მ ო თ ე

მაში! მაში! თაინათ მოვალთო. ძალიანაც გაეხარდათ. სტუმრებიც.

ჰყვანდათ და მე უბძანე, ე სტუმრებიც წამაასხით მეთქი. ძალიან კარ-
გო. ჩემის ვარაუდით ერთი ექვსამდის სული მოვა.

თ ე კ ლ ე

კაპიტანიანთ რაღა პასუხი მოგცეს?

ტ ი მ ო თ ე

დიდი მადლობა შემოთვალეს და მოსვლაზე ცოტა დაყოყმდენ: შვ-
წადიო და ჩვენ კი არ ვიცით, იქნება მოვიდეთო, დოკტორივ კი ვერ
გეტყვითო.

თ ე კ ლ ე

ჩემ კოტესთან არ იყავი?

ტ ი მ ო თ ე

როგორ არ ვიყავი. (თავის ქნევით) უჰ, იქ სადა მდგარა? სწორედ ზე-
ცაში დგას! რო არ შემრცხვეს, ორასი ფეხი კიბე დავთვალე, სულ
ჭერში მდგარა. უჰ, ისე მოვიქანცე, ისე მოვიქანცე, რომ მუხლებში
წყალი ჩამიდგა. აბა, ვისაც ტყირპის გაგდებინება უნდა, იმ კიბეს
უნდა შეუყენონ აი!..

თ ე კ ლ ე (გულმოსული)

შენგან ხომ კაცი პასუხს ვერ ეღირსება...

ტ ი მ ო თ ე

ეხლავე, შენი ჭირიმე... ავედი, როგორც იქნა და ერთი ვნახოთ, კოტე
ირთვება... ისეთი კი გაეხარდა ჩემი მისვლა, რომ... როგორა ხარ,
ჩემო ტიმოთევო, რისთვის გარჯილხარო? დამსვა და ერთი კაი მორ-
დილი ტაქანი, იმ დღეს ბატონს რომ მოუტანე, წორეთ იმისი, აჩის-
ტინი ოტკა გადამახუბა. მე უთხარი, ქორწილში გვეწვიე მეთქი, იმან
მითხრა: თუ გინდათ, თქვენ მეწვიეთო, მეც ქორწილი მაქვსო! (ჩაი-
ცინებს რა ნაირი ხუმარა რამ არის! იმტელი იხუმრა, იმტელი იხუმ-
რა, რომა... მეც ქორწილი მაქვსო, ასე თქო...

თ ე კ ლ ე

ჰაი, შე თავლაფიანო, მამიდა რომ არა ნახე-თქო...

ტ ი მ ო თ ე

ეგეც უთხარი, მე და ჩემა ქრისტემ და იმან მითხრა, მე და ჩემი
ცოლი ერთად მოვალთო!.. იმტელი იხუმრა, რომა...

თ ე კ ლ ე (მხიარულად)
ცოლს გაჩვენებ, შე გიჟო, შენა-თქო!.. მოვა! მაშ რას იზამს!

ტ ი მ ო თ ე
სხვას ხომ არაფერს მიბრძანებ?

თ ე კ ლ ე
არაფერს.

ტ ი მ ო თ ე (მიდის)

თ ე კ ლ ე
ტიმოთე, მოიცა. შენ სხვა ტანისამოსი არა გაქვს რა?

ტ ი მ ო თ ე
როგორ არა მაქვს, სოფელში მაქვს ერთი აქლემი ყელის ჩოხა, შვიდ--
უზალთუნი მივეცი, ასეთია, რომა...

თ ე კ ლ ე
ტუტუცო! სოფელში კი არა, აქ თუ გაქვს მეთქი? დღეს სუფთათ უნ
და გეცვას.

ტ ი მ ო თ ე
აქა? აქ არა მაქვს.

თ ე კ ლ ე
მაშ ეგრე ხომ არ იქნები, იცი, რას იზამ?

ტ ი მ ო თ ე
არ ვიცი.

თ ე კ ლ ე
ჰო და, რო არ იცი, შენი ბატონის ყავისფერი ახალუხი რომ არის,
ის ჩაიცვი, შენ გაჩუქა და აი ფულიც... (იღებს) ერთი თუმანია, სა-

ღამოზე ჩაირბინე და კარგი ჩოხა იყიდე (ფულს აძლევს)

ტიმოთე (გამოართმევს)

მადლობელი ვარ, შენი ჭირიმე! ღმერთმა გააბედნიეროს ჩემი ბატონი და შენც შენი მიშა გაგიზარდოს. იმის ბედნიერებასაც ისე შეგასწროს, როგორც დღეს ბატონის ბედნიერებას. (მიდის.) ე საჩოხეც ხომ გავიკარ! (გადის).

მეორე სანახავი

იგივე, მერე ვ ა ნ ო

თ ე კ ლ ე

ნეტავი კი მეც წავყოლიყავ ჩემ ძმას და ჩვენი სარძლო მენახა. კარგ ცუგრუმელას კი ამბობენ და არ ვიცი, თვალში როგორ მოუვიდა. გენაცვალეთ, ესეც მეტი ახირებაა: ორი ათასი თუმანი და მზეთ: უნახავი ქალიც! თქვენმა მზემ, ცოტა გონჯიც რომ იყოს, არა უშავსრა...

ვ ა ნ ო (შემოდის)

თქვენი სინსილა კი გაწყდა!.. (ქუდს სტოლზე დასდებს).

თ ე კ ლ ე

ყმაწვილო! ასე დაგვიანებაც გაგიგონია? ან ჩაცმა გინდა, ან დახურვა...

ვ ა ნ ო (დაჯდება)

რა ჩაცმა?

თ ე კ ლ ე

როგორ თუ რა ჩაცმა? მაშ არ ჩაიცვამ ახალ ტანისამოსს? მოგიტანეს... შენ კი აქამდის სადღაც დასეირნობდი! სად იყავი?

ვ ა ნ ო

ილიკოსთან პოდვალში და რიგიანათაც გადავკარ

თ ე კ ლ ე

რა დროს გადაკვრა იყო? როგორ შეიძლება, ყმაწვილო...

ვანო (შეჰყვირებს)

ისე შეიძლება, რომ დღეს სისხლი უნდა დაიღვაროს... ტიმოთე! ბიჭო!

ტ ი მ ო თ ე (შემოვარდება)

ბატონო?

ვ ა ნ ო

წადი ეხლავე, გესმის, თავპირის მტვრევით გაიქეცი და აი, ქაბატუა რომ არის, მაჭანკალი...

ტ ი მ ო თ ე

ვიცი შენი ჭირიმე...

ვ ა ნ ო

ეხლავე აქ მომგვარე. ჩქარა! სულ კინწისკვრით წამოიყვანე.

ტ ი მ ო თ ე

ბატონი ბძანდები. (გარბის).

ვ ა ნ ო

მორჩი! ერთი თვალის დახამხამებაში! (ადგება). მე თქვენ გიჩვენებთ სეირს...

თ ე კ ლ ე (გაშტერებული უყურებს)

ეს რა ამბავია, არ მეტყვი?

ვ ა ნ ო

ის ამბავია. (გაჩქარებული დადის). თქვენი სინსილა კი გაწყდა, ჰა!

თ ე კ ლ ე

რა იყო? რა გინდა ქმნ

ვ ა ნ ო (შეჰყვირებს)

სისხლი! სისხლი! გესმის, თუ არა? სისხლი!..

თეკლე

რა ვქნა, რა გაღრიალებს? იქვე დაგეძინა, სადაც დალიე!.. რა დროს ეგენია?

ვ ა ნ ო

რა უდროსია, რას ამბობ, ჩემო დაო? ყელი გამომჭრეს!

თ ე კ ლ ე

ვინა? რა იყო?

ვ ა ნ ო

შემარცხვინეს, ქვეყანაში თავი მომჭრეს!

თ ე კ ლ ე

ახა, ღმერთო ჩემო!.. არ იტყვი. რა ამბავია? (გაჯავრებული) ქა, ხატის ღვინო დაგიღევია, თუ რა არის?!

ვ ა ნ ო

რის ხატის ღვინო, ადამიანო, მომატყუილეს!.. (დაჯდება) ოხ-მე!

თ ე კ ლ ე

როგორ თუ მოგატყუილეს?

ვ ა ნ ო

აბა, წაბძანდი და ნახე შენი სარძლო ქალი, რომელიც ანგელოზათ დაგიხატეს!..

თ ე კ ლ ე

რა, არ ვარგა? არ მოგეწონა?

ვ ა ნ ო

რა ვარგა, ადამიანო, მაჯლაჯუნა ყოფილა! დაჯორჯებული, ერთი რაღაც ჯმუხი, სამოცი წლისა, ორივ თეძოთი კოჭლი და კიდევ რა ვიცი...

თ ე კ ლ ე

ნეტა რას ამბობ? აბა, თითონ მიკიჩა რომ არ არის სამოცი წლისა, იმისი ქალი საიდგან იქნება? რავექნა, ძალიან ლამაზს ამბობენ და შენ საიდგან გეჩვენება ეგრე? იქნება კარგი ვერ გაშინჯე?

ვ ა ნ ო

ნეტა ვიცოდე, რას ამბობ? რა ვერ გავშინჯე, აი ესე ვუყურებდი,

როგორც შენა, მთელი ერთი საათი ვუყურე და რა ვიცი... არც დალეული ვიყავი, რომ იმას დავაბრალო...

თ ე კ ლ ე

ახლა ქაბატუა რაღათ გინდა, რომ დაიბარე?

ვ ა ნ ო

ერთი უნდა ვკითხო, ჯერ ერთი, რატომ თითონ არ წამომყვა, თუ რამე სიძალღე არ ედო გულში და მეორეც, ექვსი თუმანი რომ დაგტყუა და ქალი ძალზედ გვიქო, ვის ატყუებდა?!. სხვა არა იყოს რა, იმ წყეულმა ხანუმას გარიგებული მაინც რათ ამაცდინა!.. დღეს რომ მოვდიოდი, ის ქალი დამანახვეს, ღვთის წინაშე, ისიც გონჯია, მაგრამ მივიჩნას ქალს კი ბევრითა სჯობია. აბა, მითხარი, ეს მოსათმენია? ტყუილათ ის ოსტატი ხანუმაც შემომალანძვინა მაგ კუდიანმა, მაგან!

თ ე კ ლ ე

ქა, მერე ვინ გაჩვენა ქალი? როგორ იყო?

ვ ა ნ ო

წელან რომ მივიჩნამ გამომიარა, მე ხომ მაშინთავე იმათსა წავედი-.. კარებში ერთი ახალგაზრდა ბიჭი დამხვდა, ქალის ბიძაშვილი ვარო. შევედი. ვილაპარაკეთ... გამოვიდა ქალი, ქალი კი არა - მაჯღაჯუნა, და ჩამომიარა ჩახჩახით, ძალზე კოჭლი იყო. რაღაც ფრანციცულათ ერთი ორი სიტყვა წამოროშა და აუყენა ფორტუპიანს ტყაპატყუპი... და მოჰყვა ჩხავილს! მერე ჩემთან მოვიდა და ცოტა გაწყდა თვალი გამომთხარა, ი რაღაც ეშმაკი საბუზეა, იმითი!.. მტკნარი ტუტუცი ყოფილა! მეც ავდექი, შევაფურთხე და წამოვედი.

თ ე კ ლ ე (იქით)

ვერ უყურებთ ამ მუზმუზელა ქაბატუას! (იმას) სხვა არავინ არ გინახავს?

ვ ა ნ ო

ვინ უნდა მენახა? მარტო ორი ბიძაშვილი იყვნენ: ქალი და კაცი.

მესამე სანახავი
იგინივე, ტ ი მ ო თ ე და ქ ა ბ ა ტ უ ა

ტ ი მ ო თ ე (შემოვარდება ქაქანით)

მოვიყვანე! ემანდ შემხვდა, დაუჭირე ქეჩო და სულ ძუნძულით წა-
მოვიყვანე..

თ ე კ ლ ე

კარგია, წადი, (ტიმოთე გადის) ვანოჯან. ერთ ამბავს ნუკი დააწევ, ცო-
ტა წყნარათ

ქ ა ბ ა ტ უ ა (შემოდის)

სადამო მშვიდობისა! მადლობა ღმერთსა კარგათა ხართ: ამ შეჩვე-
ნებულმა ბიჭმა გული გამიხეთქა, ჩქარა, ჩქარაო! ის იყო მეც მოვდი-
ოდი... მართლა. ქალი როგორ მოგეწონათ?

ვ ა ნ ო

მშვენიერება ყოფილა! ისემც ღმერთი ააშენებს შენს ოჯახს!

ქ ა ბ ა ტ უ ა

როგორ, გენაცვა?

ვ ა ნ ო

ადე, დაიკარგე ჩემი სასხლიდგან, შე კუდიანო, შენა! ეგრე
სინდისზე ხელის აღებაც შეიძლება?

თ ე კ ლ ე

ვანო! ვანო!

ვ ა ნ ო (ყვირის)

გამშორდეს!.. გამშორდეს! თორემ აქვე, კარებზედ ჩამოვახრჩობ მაგ
წყეულ შეჩვენებულს, მაგასა

თ ე კ ლ ე

კარგია, რა დაგემართა? (ხელს მოჰკიდებს). შენ ოთახში შედი, მე მო-
ველაპარაკები.

ვ ა ნ ო

როგორ თუ ოთახში? ზედ შუაზედ გავაპობ მაგ მაწანწალას, მაგას.

თ ე კ ლ ე

კარგია მეთქი, ყმაწვილო! (შეიყვანს ოთახში და გამოარუნდება).

ქ ა ბ ა ტ უ ა (გაკაპასებული)

როგორ თუ მაწანწალა! მეც ხომ თქვენი ყმის გოგო არა გგონივართ?
მაწანწალაც და ბრიყვიც ის არის, ვინც სხვას ეძახიას. ნუ მათქმევინებთ, თორემ ეხლავე
დავამტკიცებ, ვინც როგორია! ძალიან მეკნაჭება, თუ კნიაზი ბძანდები! ბევრი
თქვენისთანა კნიაზები გაგვიტარებია ლეჩაქ ქვეშ!..

თ ე კ ლ ე (ამაყათ)

ახლა ძალიანაც ნუ გამოიდეხ თავს! როგორ შეგკადრეს, რომ მაღა-
ლი სიტყვა გითხრეს! დიდი ამბავი მომხდარა!

ქ ა ბ ა ტ უ ა

დიახაც, არა! რათ მეკადრება?! დედავ თქალო, ეგრე უმიზეზოთ
ლანძღვა გაგიგონია?

თ ე კ ლ ე

მერე რა არის, ნასვამი კაცია

ქ ა ბ ა ტ უ ა

უი ქიიის! ეგ რომ ნასვამია, ზოგი მეც მკითხე, რომ შიმშილით კუჭი
მეწვის. მე რა ვქნა, რომ ნასვამია?

თ ე კ ლ ე (გაცხარებული)

მე ნებას არ მოგცემ, რომ აქ ენა ატარტარო! შენ იმის პასუხი მომეცი
რათ მოატყუილე და თავი შეარცხვინე ჩემ ძმას?

-

ქ ა ბ ა ტ უ ა

მითომ როგორა?

თ ე კ ლ ე

როგორა და ისრე, რომ ფულეები აიღე, კაცი ააპილპილე, ესეთი და
ისეთიმშვენიერი ქალიაო, ის კი არა თუ, გონჯი და სამაგელიც ყოფილა!..

ქ ა ბ ა ტ უ ა (ღვარძლით)

ვინ მოგახსენათ? თქვე დალოცვილებო, თუ იმაზედ ლამაზები
თქვენს კნიაზებშიაც გახლდათ, ქალაქში რაღა მოგატუნტულედათ?
გონჯიაო! აფსუს, მიკიჩას ქალო!

თ ე კ ლ ე

თქვენ ცოტა სხვილ-სხვილს ლაპარაკობთ და არ შეიძლება ცოტა
ენა დაიმოკლოთ?

ქ ა ბ ა ტ უ ა

სულაც არა, თქვენმა მზემ! უთქმელები ს.მარეში წვანან. ის მე
ვიცი, რა გონჯიც არის!

თ ე კ ლ ე

ადამიანო! რა გაყვირებს, ცოტა დაბლა ვერ ილაპარაკებ?

ქ ა ბ ა ტ უ ა

მე ბატონი არავინ არა მყავს და არც მოპარულ საქონელს ვასაღებ,
რათ ვილაპარაკებ დაბლა?! (აჯავრებს) გონჯიაო!

თ ე კ ლ ე (გაცხარებული)

ქაა, რაც მე მაქვს დასაყვირი და გასაჯავრებელი, პირიქით ესა
მლანძღამს! ეგ ენა ნუ წაგიგძელებია, თორემ სულ კინწისკვრით
გაგაგდებინებ!

ქ ა ბ ა ტ უ ა (დოინჯს შემოიყრის)

როგორ თუ გამაგდებინებ? ჩემიც გემართოთ და გამაგდოთ კიდე-
ცა?! თქვენ თოთხმეტ თუმანს იყავით დაპირებული, მომეცით და-
ნარჩენი ცხრა თუმანი და მე თითონ გაიხლებით.

თ ე კ ლ ე (გულ-მოსული)

ცხრა თუმანი კი არა, ხმლის წვერზედ უნდა აგაგოთ, რომ მოგვა-
ტყუილე და გონჯი ქალი მზეთ უნახავად დაგვიხატე, პირიქით
ფულსაცა თხოულობ?

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ჰოოოო! ეხლა კი გავიგე, რაცა გნებავთ! ფულს არ იძლევიტ, ჰო?
იმასაც ვნახამთ! - ეეე! დედიჯან, ვისთანა თამაშობთ, ვისთანა?..
"გონჯი!.. დიახ, დუჟინობით გეგულემათ იმისთანები!! "გონ-
ჯი! ა მთელ:ქალაქში გათქმული სილამაზით, სწავლით, ჭკუით, გო-
ნებით მიკიჩ ტყუილ-კოტრიანცის ქალი და "გონჯი! აფსუს! აფსუს!
ანგელოზივით ქალო... არა შეჯდა მწყერი ხესა, არა იყო გვარი
მისიო!

თ ე კ ლ ე (გაწიწმატებული)

ხმა ჩაიკმინდე, შე ურცხვო! რალა პირით ლაპარაკობ? მაგრამ რა
ზრდილობა მოვსთხოვო ნაგდებს, მაწანწალა მაჭანკალს! ეხლავ
დაუმახებ ბიჭებსა და სულ ცემა-ტყეპით გაგაგდებ! ეს ღორის კბენა-
რი, ესა!..

ქ ა ბ ა ტ უ ა (უკან დაიხვეს)

წზდილობა! ნგონჯი! ნ პატარა სხვაც რამე გააპტყელო! (მაღლა)
სწორე შემატყობინეთ, იძლევიტ ჩემ ცხრა თუმანს, თუ არა? რა
მიზეზებს ეძებთ? პირდაპირ მითხრათ. ფულს არ გაძლევიტ-თქო
ქალს რაზედ უტეხავთ სახელს?.. "გონჯი!..ნ

თ ე კ ლ ე (გაცხარებული)

მოდით და ამ აშარს ელაპარაკეთ! გასწი, გასწი, სანამ ჩემი ძმა არ
გამოსულა, თორემ, მგონია, შენი ცოდვიტ ქვა იწოდეს, ისეთს დღეს
დაგაყენებთ. დეე, ეგ ხუთი თუმანი დაიკარგოს, დროს კიდევ გი-
პოვი...

ქ ა ბ ა ტ უ ა

მაშ, ეგ არის თქვენი პატიოსნება? მე წინათვე ვიცოდი, რომ ასე
იზამდით! ფულის მოცემა არ გინდათ და მაგას იგონებთ, ჰოოო? ეგრე
ცოტა გამოუცდელემათან მოიქეციტ, იქნება დაგიჯერონ!

თ ე კ ლ ე

თუ გინდა, რომ ეგ შენი ტყავი მთელი წაილო, გასწი, მერეცა გნა-
ხამთ.

ქ ა ბ ა ტ უ ა

ძალიან კარგი! (კარებთან მივა). ცხრა თუმანი არც ამაშენებს, არც დამაქცევს, მაგრამ თქვენ პატიოსნებას კი ქვეყანა შეიტყობს. ისე გადმოგაბრუნოთ, რომ სად თავი გქონდეთ, სად ფეხები, ვერ გაიგოთ! ასე მოგოთიხნოთ, რომ მტკვარმაც ვერ გაგრეცხოთ! (კარებში). ქაბატუა კი ვერ მიხვდებოდა, რა მიზეზებსაც მოუღებდით! მეხი კი დაგაყარეთ მაგ გაფხევილ თავებზედ (გავარდება).

თ ე კ ლ ე

ახი არა მაქვს, ეხლა ერთი ბიჭი გამოუყენო და სულ თავ-პირი დავამტვრევინო! ღვთის წინაშე. ჩემზედაც კი ახია: ყველა მაწანწა-ლას თავს ვუყადრებ და დედაშვილურად ვექცევი. ახია, სწორეთ, ჩემზე!

მეოთხე სანახავი
ი გ ი ვ ე, ტ ი მ ო თ ე, მ ი კ ი ჩ ა, მერე ვ ა ნ ო
ტ ი მ ო თ ე (შემოდის)

ქალბატონო! წელან რომ ერთი კაცი გახლდათ, ის არის და ბატონს კითხულობს.

თ ე კ ლ ე

სად არის? ეს სწორეთ ტყუილ-კოტრიანცი იქნება.

ტ ი მ ო თ ე

აგერა ფაიტონში ზის და მკითხა, ბატონი შინა ბძანდებო?

თ ე კ ლ ე
სთხოვე მობრძანდეს.
ტ ი მ ო თ ე (გადის)
აი, მოდის კიდევცა.

თ ე კ ლ ე

შიშით გული მისკდება, ჩემ ძმასთან ჩხუბი კი არ მოუვიდეს!

მ ი კ ი ჩ ა (შემოდის)

საღამო მშვიდობისა (თავს უკრავს)

თ ე კ ლ ე (უმადურად)

ღმერთმა მშვიდობა მოგცეთ, დაბძანდით.

მ ი კ ი ჩ ა (დაჯდება)

პირდაპირ ვაგზალიდგან მოვდივარ. როგორც მივედი ქსანზედ, ისიც მოდიოდა ზევიდგან, ვისთანაც საქმე მქონდა და ისევ უკან გამოვბრუნდი. ეს არის ჩამოვედით და ჩვენი საქმეც გავარიგეთ. ბარემ გზათ მოვდიოდი და ვსთქვი, ერთი ჩემ სიძეს შეუვლი მეთქი, ნულარ იგვიანებს. ეხლა კი ფიქრი არ არის, რიგიან ქორწილს გადავიხდით... კნიაზი შინა ბძანდება? ვინ იცის, დღეს სულ დარბის, მზადებაში იქნება.

თ ე კ ლ ე

შინ არის, ოთახშია, ეხლავე გამოვა (მივა კარებთან). ვანო!

ვ ა ნ ო

რა გინდა?

თ ე კ ლ ე

შენი ნახვა უნდათ.

ვ ა ნ ო

ეხლავე. (გამოვა).

მ ი კ ი ჩ ა (მიეგებება)

კნიაზ სიძეს ვახლავარ.

ვ ა ნ ო (ხელს არ აძლევს)

მე ძალიან მიკვირს, რომ ასე კადნიერად ჩემ სახლში შემობძანდით.

მ ი კ ი ჩ ა

უკაცრავათ, ნამგზავრი გახლავართ, ცოტა გავმტვრიანდი...

ვ ა ნ ო

საქმე მაგაში არ გახლავთ! (თანდათან უმაღლებს ხმას) ჩემი გაუპატიურება ადვილი არ გახლავთ, მე თავადის შვილი ვარ!

მ ი კ ი ჩ ა

ბმანდებოდეთ. ვიცი, ძალიან კარგი! ვა! დღეს ხომ არ გიცნობ...

ვ ა ნ ო

საქმეც ეგ არის, რომ დიდი ხანია მიცნობ... ესე მასხარათ აგდება და თვალთმაქცობა ჩემთან არ გამოდგება...

მ ი კ ი ჩ ა (გაშტერბული)

რა ამბავია? არ მესმის!

ვ ა ნ ო

ისა, რომ თქვენ ცრუ და თვალთმაქცი ყოფილხართ!

ვ ა ნ ო

რა ვა?.. მაგრამ გადაგიხდით, ჯერ დამაცადეთ! გასწავლით, როგორც უნდა მოტყუება!..

მ ი კ ი ჩ ა

კნიაზ, ერთი გამაგებინე, და!

ვ ა ნ ო

თქვენ მე მიქეთ თქვენი ქალი, ლამაზიაო, მაჭანკალმა ხომ ცამდის ასწია...

მ ი კ ი ჩ ა

ძალიან ჭეშმარიტად მოქცეულა, მერე?

ვ ა ნ ო

თქვენ მე მიქეთ თქვენი ქალი, ლამაზიაო, მაჭანკალმა ხომ ცამდის ასწია...

მ ი კ ი ჩ ა

ძალიან ჭეშმარიტად მოქცეულა, მერე?

ვ ა ნ ო

მერე ისა, რომ გონჯი ყოფილა და არ ვირთავ! მაშ! არ ვირთავ!

მ ი კ ი ჩ ა

როგორ, კნიაზ, რას ამბობ?

ვ ა ნ ო

იმას, რომ ხნიერია. ძალზედ გონჯი, კოჭლი, მოთხრილი და სხვა რა-
ღა გინდა?!

მ ი კ ი ჩ ა (გაშტარებულ)

როგორ? ჩემი ქალი - გონჯი, კოჭლი, ხნიერი?!

ვ ა ნ ო (გაცხარებული)

კარგი, გეყოფათ! თავათ წელან ერთი გადამრჩა აუკუწავი. .

მ ი კ ი ჩ ა

ვა! გინდა, ათასჯერ ამკუწე, მაგას როგორ გათქმევინებ ჩემ ქალზედ!

ვ ა ნ ო

ფრთხილად ამ გაჯავრებულ გულზე, თორემ მამაჩემი არ წამი-
წყნდება...

მ ი კ ი ჩ ა (მაღლა)

რა გულზედ, რას ამბობ? ჩემ სახლში იყავი? ჩემი ქალი ნახე?

ვ ა ნ ო

სწორეთ ჩემი თვალით ვნახე. ერთი საათიც ველაპარაკე.

მ ი კ ი ჩ ა

აქ რაღაც ამბავია!.. ქალაქში ცალი არა ჰყავს, თვრამეტი წელიწა-
დია ჩემ კალთაში ვზდი! და შენ მასწავლი ჩემ ქალს?.. აქ ერთი ავა-
ზაკობაა! თუ ჩემი ქალი არ გინდა, სახელს რაზედ უტეხამ?!

ვ ა ნ ო

მაშ შენ გეგონა, კოჭლსა და ბრმას გადავეკიდებოდი?..

მ ი კ ი ჩ ა

ვინ არის კოჭლი და ბრმა, რასა ბმანებთ? კარგი კაცი იქნები, თუ
იმის ცალს ქალაქში ნახავ!

ვ ა ნ ო

სახუმრო საქმე არ არის მეთქი, კაცი შემომაკვდება!

მ ი კ ი ჩ ა (თავგამოდებით)

ბატონი ბძანდები. წავიდეთ, წავიდეთ და ერთათ ვნახოთ! სამი კაცი ავიყვანოთ და თუ ჩემ ქალს ლამაზი დაუძახონ, ძალიან ლამაზიცა. მაშინ?

ვ ა ნ ო

რაც გინდა, სთქვი!

მ ი კ ი ჩ ა

ძალიან კარგი, მობძანდი! საქვეყნოთ ქული მოვიხადოთ, ვინც გამტყუნდეს. მობძანდით! ერთი შევიტყოთ, ეს რა ამბავია, ვისი ფოკუსებია? რას ამბობ, თუ ჩემი ქალი არ მოგეწონა, მაშ ქვეყანაზედ არავინ არ მოგეწონება!

ვ ა ნ ო (იქით)

ერთი ამათ უყურეთ, რა გაუტეხარი ხალხია!

მ ი კ ი ჩ ა

მობძანდით მეთქი! მანდ რაღაც ამბავია! (იქით) რის კოჭლი? დღეს თუ მოიტეხა ფეხი, თორემ.. ფეხიც რომ მოეტეხა. რაღამ დააგონჯა?.. თუ სულ თავპირი დაიმტვრია, რაც მე წავედი, ხომ ლოგინშიაც იწვებოდა და მაშასადამე, ვერც ესა ნახავდა. (იმას) მობრძანდით.

ვ ა ნ ო

წამოვალ, მაგრამ დიდი სკანდალი კი მოხდება! იცოდე, კაცი შემომაკვდება!

მ ი კ ი ჩ ა

მობძანდი მეთქი!

ვ ა ნ ო (გაცხარებული)

თქვენ როგორღაც სამგლე გოჭივით ატეხილხართ!.. წავიდეთ. ჩაიცივი, ჩემო დაო, შენც წამოდი. (მალა) ეს იცოდეთ, სისხლი დაიღვ-

რება! (გადიან)

ფარდა

მეოთხე მოქმედება

სცენა: ზალა ტყუილ-კოტრიანცის სახლში გაჩაღებული საქორწილო. მარცვნივ წინა ზღანზე დივანი, კედლის ძირებზე ჩამომწკრივებული სკამები. იატაკი ხალით დაფენილი. ანთებული ჭაღები.

პირველი სანახავი

ხ ა ნ უ მ ა, მერე ს ა რ ა

ხ ა ნ უ მ ა (ზალაში ფუსფუსებს)

მეხი კი დავაყარე იმ გამოტვინებულ თავზედ! წავიდეს და ეხლა ეს-პოროს ხანუმას! რა უმანკო ანგელოზი მნახეს მეცა! ჯიბრში ჩაუდგნენ და ისიც მე? ბევრს კი გაიტანენ!.. ეე! რას ამბობთ, ერთი წისქვილი არ დატრიალებულა ჩემ თავზედ, თორემ სხვა რა არ გადაამხედა! ერთი პიანიცა პოლკონიკი იყო, თავის ცოლს მეჯვარეთ გავაყოლე; ამაზედ კაკალი ერთი კვირა უსმელ-უჭმელი ერთ ორმოში დამამწყვდიეს, მაგრამ, როგორც იყო, თავი დავახწიე!.. ერთ უშვილო კნეინას ძალათ შვილი ვაყოლიე: ლოგინში ტყუილათ ჩავაწვინე და სხვისი ახლად დაბადებული ლოფლოფი ბავშვი შეუგორე... დღესაც არავინ იცის, იმისია თუ სხვისა! შეცვლით ხომ რამდენი გამისაღებია, ვისი საცოლე ვის შეხვედრია და ვისი საქმრო ვისა რგებია! ვინ მოსთვლის, კიდეც რამდენი რამეები ჩამიდენია... და ამის შემდეგ კნიაზი ჯიბრში მიდგება, წავიდეს ეხლა და სადაც თავისი სთქვას, იქ ჩემი. სულ უცოლოთ დავსვი თუ არა? მეხი კი დაეცა!.. იმის საცოლევ გავათხოვე, თხუთმეტი თუმანი ავკარ. აქედგან ხომ სამოც თუმნამდის ავწაპნე! რა უშავს, "შინაური დედაკაცია ხანუმა! ქორწილი მაგათა კი არა - ჩემია. კარგა მოუთაროებ კიდეც. სახლი ჩემ ხელთ არის .. მაგრამ დასწყევლა ღმერთმა, წუხელი სიზბარში თავზედ ყვავი დამჩხაოდა! (დაფიქრდება). ეა, თვალის დაუდგება, ჩემთან რა ხელი აქვს! (პირჯვარს იწერს). ჩემთანა არს ღმერთი, ჩემთანა არს ღმერთი!

ს ა რ ა

ხახუმი! ხანუმი! (ნელ-ნელა შემოდის) რა იქენ?

ხ ა ნ უ მ ა

აქა ვარ, დიდედაჯან! (იქით) ქა, აი რაზედ ამიხდა სიზმარი: ყვავი არ არის, მა რა ეშმაკია!

ს ა რ ა

შვილო! მალე მოვლენ?

ხ ა ნ უ მ ა

ეხლავე, დიდედაჯან! მოდიანო, ყმაწვილები მოვიდნენ, ოთახში ქა-ლალდს თამაშობენ. დიდედი, შარბათი და თასი მზათა გაქვს?

ს ა რ ა

სუყველაფერი მზათ არის. შენ მიუტანე და მე დავლოცამ.

ხ ა ნ უ მ ა

ბატონი ბძანდები.

სარა (ჩამოჯდება, ბურნუთს სწევს)

რა ვქნა, მე კიდევ ჰაზრს ვერ მოვსულვარ; ჩემი მიკიჩა ამბობდა, ჩვენ სიძეს ქართული კაბა აცვიაო და ეხლა როგორ ეცვა?

ხ ა ნ უ მ ა (იქით)

ახლა შენ დამიწყე დავა, თვალიც დაგიდგება! (იმას) ფრაკი აცვია, დიდედა!

ს ა რ ა

რა ფრაკი?

ხ ა ნ უ მ ა

აი კალთებ მოგლეჯილი სერთუკი რომ არის! ბოლოდაგლეჯილ

ქათმებს რომ გვანან!

ს ა რ ა

ეგ რათა, ქა?

ხ ა ნ უ მ ა

რა ვიცი, ქა, განათლება არის, ესე უნდაო! (იქით) ახლა გამოძიებაში
შედი. შენმა სიცოცხლემ!

ს ა რ ა

ქა, სადაური განათლებაა ბოლომოგლეჯილი სერთუკი! ის არა
სჯობდა, მამა-პაპურად კაბის სახლები გაეფრიალებინა, ან კიდევ
ქულაჯა ჩაეცვა...

ხ ა ნ უ მ ა

ეგრე უნდაო, დიდედი! განათლებას ეხლა ჩვენში მაიმუნობას ემა-
ხიან!

სარა (ბურნუთს სწევს)

მართლა, რომ მაიმუნობაა! აბა, რა საკადრისია დაგლეჯილი სერ-
თუკი!.

მეორე სანახავი

იგინივე და ა კ ო ფ ა

ა კ ო ფ ა

(შემოდის სიმღერით, უკან დუდუკი დაკვრით მოსდევს)

"ნაჭერ-ნაჭერ ღრუბელი მოდის მალლა მთიდგანა, დაბეჭდილი წიგ-
ნი მამდის საყვარლისგანა...ნ (დუდუკს გააჩუმებს და თავის ალაგას დას-

ხამს). დიდედიჯან, მე ვარ მახარობელი, შენი გამხარებელი! მამილო-
ცავს შენი სონას ბედნიერება! მოგდიან სიძე და ქალი. (ხელზედ აკო-
ცებს).

ს ა რ ა (მხარს აუხვევს)

ესეც შენი სამახარობლო.

ა კ ო ფ ა (მხარზედ დაიხედავს)

ეს სადაური რა არის! ხომ გელაქნურის ტილოა! (დაუყვირებს.)
მოიტა ბაღდადი!

ს ა რ ა

კარგია, სულელო, რა გაღრიალებს! მოდიან?

ა კ ო ფ ა

მოდიან მაშ! რო ათავებდნენ, მე ნელ-ნელა სიმღერით წამოვედი,
ცოტა გადაკრულშიაცა ვარ. საცაა, ისინიც მოვლენ. (იქით) პარუმ
მიკიჩამ მითხრა: "დუხავოი მუზიკან იქირავეო! ამ ქრასტიანულ
მუზიკას რომელი "დუხავოინ სჯობიან! ლეკური დავკრათ, რომ-
ანტიკა! (შეჰყვირებს) უჰ, შენი ჭირიმე!

ხ ა ნ უ მ ა

რა გაღრიალებს, შე თვალ დამდგარო? ჯერ კიდევ ბიძა შენს ატჩო-
ტები უნდა მისცე!.. რა უყავ იმის წიგნი, არ დაკარგო!..

ა კ ო ფ ა

ეგ რა მამაგონე, შე დასალუპავო?! არ დაიჯერებ. ხელათ გამოვ-
ფხიზლდი შიშისაგან?!

ხ ა ნ უ მ ა

გეხუმრები, ეხლა ფიქრი აღარ არის.

ა კ ო ფ ა

კაცო! რო ვფიქრობ... ეს რა ქენი, შე ჩასაკირავო, შენა! (მუშტით) ოხ,
ხანუმი! შენთვინაც მოვიცლი... ოჰ, რა ფოკუსნიკი ვინმე ხარ?!

ხ ა ნ უ მ ა

კარგია, მამა გიცხონდა, ჭკუას ძალას ნუ ატან!..

აკოფა (ღრიალებს)

მოდით რაღა, დავლიოთ! ეეე! (მღერის) "ვაი, საყვარელო, შენ და მე... გულში დანა შენ დამე...ნ

ხ ა ნ უ მ ა

აკოფ! ფაიტონები დადგა, მგონია, მოვიდნენ.

აკოფა

მოზმანდით, გენაცვალეთ! (კარებთან გაიქცევა).

მესამე სანახავი

იგინივე და ნეფიანნი

აკოფა

აბა ტუშ, ტუშ! (უკავენ, აკოფა ტაშს უკრავს და ხტის. ყველანი ულოცავენ, შარბათს ასმევენ, თეფშს გაატეხინებენ).

აკოფა

(ამის შემდეგ მეზურნეებს გააჩუმებს)

--

ს ა რ ა

(მიიწვევს ნეფე-დედოფალს დივანზედ)

აბა, გენაცვალეთ, მოზმანდით.

კოტე (დაჯდება)

აკოფ, აქეთ მოდი. ყმაწვილები არ მოსულან?

აკოფა

ზოგი მოვიდა, ზოგიც ეხლა მოვა. ერთი ეს მითხარი, ხილი აქ გამოვიტანოთ?

კოტე

იქ შევალთ, სულ ერთია, აქ რა საჭიროა... что зѣздуности!

აკოფა

конечно, რომ ღლუპოსტი!

კოტე

ჯერ კი ყმაწვილებს დაუცადოთ... სანამ მე დავათვარიელებ. (შედის)

აკოფა

ვა! ქორწილი გვაქვს, რას დაჩუმდით? აბა ლეკური! ეე! ქრისტიანულათ დაჰკარით! (უკრავენ. აკოფა ჩამოუვლის, მერე ხანუმას ჩამოაყენებს). აბა, ხანუმი. გენაცვალე მაგ დაგლეჯილ სულში! ტაშ! . ტაშ!.. (ორნი თამაშობენ.)

მეოთხე სანახამი

იგინივე, მიკირა, ვანო, თეკლე, მერე კოტე

მიკირა (თამაშობის დროს შემოვა)

მობძანდით, კნიაზ, მობძანდით, აი ნახეთ: ეს ქალი იყო თქვენ რომ გაშინჯეთ? - აი ჩემი ქალი.

აკოფა (რომელმაც ზურნა გააჩუმა)

ძიაჯან! მოულოცე რაღა შენ ქალს!

მიკირა

რა უნდა მოულოცო?

აკოფა

როგორ თუ რა, ჯვარი დაიწერა.

მ ი კ ი ჩ ა (გამშრალი)

როგორ თუ ჯვარი? ვიზედ?!

ა კ ო ფ ა. (შიშოთ)

ვინც შენ მითხარი, იმაზედ რაღა! აი ეხლავე გამოვა სიძე...

მ ი კ ი ჩ (შეჰყვირებს)

ვინ გამომჭრა ყელი?! ჯვარი დაუწერიათ, მერე ვინ არის?!

ვ ა ნ ო (შეჰყვირებს)

როგორ თუ ჯვარი დაუწერიათ?! უფრო უარესათ მასხარათ ამიგ-
დეთ?! (ხანუმას და აკოფას). ეს სულ თქვენი საქმეა, და მე თქვენი სისხ-
ლი უნდა დავღვარო! (იძრობს ხმალს და შეუტევს. წივილ-კივილი)

ა კ ო ფ ა (ფანჯრიდან გადახტება)

ხ ა ნ უ მ ა

(კარებში გავარდება. სულ დაიფანტებიან)

კ ო ტ ე (გამოვარდება)

შედექით, ბიძა ჩემო! ეს ქალი მე მეკუთვნის!

ვ ა ნ ო (გაშეშდება)

როგორ, რას ამბობ?

კ ო ტ ე

ეს ის ქალია, მე რომ გითხარით, ვირთამ მეთქი! ეს არის ეხლა ჯვარი დავიწერეთ.

ვ ა ნ ო (ხმალს გააგდებს).

ეს რა მესმის იქნება მართლა?! (სიჩუმე დიდხანს) ბიჭო და ვერ მე--
ტყოდი სწორეთ, რაღა კამედიებს აკეთებდი? მოდი, მომეხვიე! ღმერ-
თმა გაგაბედნიეროს (ჰკოცნის).

მ ი კ ი ჩ ა (ყვირის)

ტყუილათ გარჯილხართ! არ მივცემ მაგას ჩემ ქალს!

ვ ა ნ ო

კაი დროც არის, თქვენმა მზემ. ვერ ხედავ, ჯვარი დაუწერიათ?

მ ი კ ი ჩ ა

რა ვქნა, რომ დაუწერიათ! ეგ ღარიბია, არაფერი არა აქვს .

ვ ა ნ ო (ამპარტავნად)

რათ იქნება ღარიბი, ვინ მოგახსენათ? შენ აქ მოდი... კოტე, შვილო,
! შენ ცოლთან დადექი. (ერთათ დააყენებს). ღმერთმა ისე გაგაბედნიე-
როთ, როგორც თქვენს გულს ჰსურდეს. სწორეთ განგებამ მოახ-
დინა ესე ეს საქმე, თორემ ეხლა ჩემი ცოლის შერთვა დიდი სისულელე იქნებოდა.
დღეიდგან ჩემი შვილები ხართ. მე ცოლის შერთვაზედ ჩემ სიცოცხლეშიაც აღარ
გავიფიქრებ... დღეიდგან ჩემი მამული თქვენი საკუთრებაა. მე შენი ქვვის იმედი მაქვს,
კოტე!.. მეც სულ თქვენთან ვიქნები, დავსტკბები და ვიმხიარულებ თქვენის ცქერით.
(ორთვეს ულოცავს) აბა, მიკიჩ, მოდი, შენც დალოცე. თეკლე, მოდი შენცა

მ ი კ ი ჩ ა

დიდი ხანი იყო ეგ შენი ძმისწული გადაკიდებული, მაგრამ ქალს არ
ვამლევიდი, რადგანაც ჯამაგირის მეტი არა პქონდა რა...

ვ ა ნ ო

მე გეუბნები, მოდი მეთქი, დალოცე!

მ ი კ ი ჩ ა

ახლა ცხოვრება უნდათ...

ვ ა ნ ო

გიჟია ეს ოხერი! მე მთელ ჩემ ქონებას ვამლევი და შენ ორ სიტყვას
ვერ ეტყვი?

მიკიჩა

რატომაც არა!

ვანო

ეგენი უფრო ტკბილათ იცხოვრებენ. სწორეთ : ღვთის ნება ეგრე იყო. მე და შენ ისევ მეგობრათ დავრჩეთ. (ერთმანეთს ჰკოცნიან).

მ ი კ ი ჩ ა

ღმერთმა გაკურთხოთ, შვილებო! თუმცა ჩემ უნებურათ საქმე დაიჭირეთ, მაგრამ გოლო კეთილი აქვს: ბიძა მთელ თავის მამულს გაძლევთ .. იყავით ბედნიერნი. (ორივეს ჰკოცნის)

ვ ა ნ ო

ეე! მოყვარევ. გაგვიმასპინძლდი, თორემ ზურგზედ ტყავს აგაძრობ!

მ ი კ ი ჩ ა

ვინ შერცხვენილი არა! (იქით) ეს ვინ მოახდინა? უოუოთ აკოფას ძაღლობაა!

ვ ა ნ ო

ერთი ეს მითხარ, კოტე, მე ვინ გამაშინჯეს -- ის ჯოჯოხეთი? ან ვისი შტუკები არის ეს ამბავი?

კ ო ტ ე (სიცილით)

ხანუმა იყო, ბიძა ჩემო, ვერ იცანი? სახლიდგან რომ გამოაგდე, მაშ რა ეგონა, ვერ გადაგიხდიდა?

ვ ა ნ ო

იქნება მართლა? აი ქრისტემ შეაჩვენოს ის წყეული, რა ოინები მიყო! სად არის ეხლა?

კ ო ტ ე

შენ რომ ხმალი ამოიღე, სულ კარში გაცვივდნენ.

ა კ ო ფ ა (კარებში თავს შემოჰყოფს)

ხანუმი! ხანუმი! ბუნტი გათავებულა, შემოდი. (თითონ შემოდის)

ხ ა ნ უ მ ა

ქა, რატომაც არ შემოვალ, ჩემი რა ბრალია?! (შემოდის)

აკოფა

არა და ჩემი ბრალია, რას ტუტუცობ?

მიკიჩა (ღიმილით)

აქ მოდი, ბიჭო, მე ეს გითხარი?

აკოფა (კოჭლობს)

რა დროს ეგ არის, მუხლის კვირისტავი გავიტეხე, ფანჯრიდგან რომ გადავვარდი... მაშ ვინ მითხარი? აი შენი წიგნი, რას სწერია? კოტე ამას არა ჰქვიან? (ჩუმათ ელაპარაკება).

ვანო

ხანუმაX! ჰაი, შე ჯადოვ! ეს რა კამედია ამიტეხე? მაგრამ ეხლა კი აღარ გემდური, შენ უფრო ჭკვიანი ჰყოფილხარ ჩემზედ...

ხანუმა

მაშ რა გგონია: განა მე სანანურ საქმეს ვიზამ? აბა ერთი შეხედე. გვრიტებს არა გვანან? მე უფრო ვიცი, ვის როგორი შეჭფერის! მაშ!

ვანო

კარგია, შევრიგდეთ. ყველაფერი მიპატიებია. რადგანაც საქმე კარგათ მოიყვანე. აჰა, ეს ერთი კაზის ფასი ჩემის მხრით. (აძლევს). -

ხანუმა

მადლობელი გახლავართ! მაგ საცოდავ ყმაწვილს რომ ეცილებოდი, დამისახელე, ვინც გინდა, თუნდა ქმრიანიც იყოს, დღესვე შეგრო!

ვანო

აი გაგაფუჭა ღმერთმა! არა, შვილო, ქარისა არც მოტანილი მინდა,

მიკიჩა (აკოფას)

რაც მოხდა, მოხდა! აბა დატრიალდი, ყველაფერი მზათ იყოს, თორემ არ ვიცი, რას გიზამ.

აკოფა

სუყველაფერი მზათ არის, აი ყმაწვილებიც მოდიან მარტო, გამხიარულება-და გაკლიათ.

ხანუმა

ნახე, კნიაზჯან, ხანუმას კარაბადინს რა ძალა აქვს? მე შემომლიან იმის ძალით ეხლავე აქლემათ გაქციო! მაშ!

ვანო

აი გაგაფუქა ღმერთმა!

ხანუმა

მაშ ხანუმა არ დაივიწყო... ქა, რას ჩამოგიშვიათ ჩიჩახვები მამალი ინდაურებივით? აბა, გამხიარულდით, ქორწილი გვაქვს! (მეზურნეებს) აბა, კარგი ლეკური! (ხელებს გაშლს და ჩამოტრიალდება). კავალერი რა მექნა? აკოფჯან! აკოფ! (თამაშობენ).

(მათ შემდეგ ორი-სამი წყვილი ითამაშებს ლეკურის დროს)

ფარდა

1882 წ.

